Ε. ΜΑΝΤΕΛ

Ο ΥΣΤΕΡΟΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ

Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

ΕΡΝΕΣΤ ΜΑΝΤΕΛ

Ο ΥΣΤΕΡΟΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ

Ο ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΤΟΥ ΦΑΣΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Κ. ΧΑΣΣΙΑΡΓΥΡΗ

Εκδ.: Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

GUTENBERG - ΣΟΛΩΝΟΣ 101 ΤΗΛ. [illegible]

Κάθε γνήσιο αντίτυπο έχει τη σφραγίδα και ανάφραση οίκου

Τύπος Gutenberg, Δεδέαγου 55 - 57, Τηλ. 629.439, 624.836
Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Γ. Δαρδανός

Εξώφυλλο: Τάγμα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Όταν, τὸ 1961, παρέδωσα στὸ Γάλλο ἐκδότη μου τὸ χειρόγραφο τῆς «Μαρξιστικῆς πραγματείας τῆς οἰκονομίας», συνέβαινε νὰ μὴ μὲ ἱκανοποιεῖ ἡ τελική διατύπωση τοῦ 14ου κεφάλαιου πού πραγματεύεται τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀδόκητος καπιταλισμοῦ, τὴ σημερινὴ δηλαδὴ φάση τοῦ συστήματος. Δὲν εἶναι κατὰ τὴν ἀντίληψή μου σφαλερὲς οἱ ἀπαιτήσεις πού ἔνιωσα τοῦ κεφάλαιου, ὅμως ἡ ἀδυναμία του ἔγκειται στὸν ὑπέρμετρο περιγραφικό του χαρακτήρα, στὴ λειψὴ μ' ἄλλα λόγια συστηματικότητα τῆς ἐμπειρικῆς ἀνάλυσης καὶ προπάντων στὴν ἀνεπάρκεια τῆς προσπάθειάς μου νὰ συνδέσω τὴ σύγχρονη ἱστορία τοῦ καπιταλισμοῦ μὲ τοὺς ἀγγαπεῖς νόμους κίνησής τοῦ κεφάλαιου.

Στὰ χρόνια πού ἀκολούθησαν ἐπωφελήθηκα ἀπὸ κάμποσες εὐκαιρίες γιὰ νὰ κάνω πιὸ σφιχτὴ καὶ συστηματικὴ τὴ θεωρητικὴ ἀνάλυση τοῦ ὕστερου καπιταλισμοῦ. Μέσα στὴν περίοδο 1963 - 1967 δημοσίευσα κάμποσες σύντομες ἐργασίες πάνω σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Αὐτὲς συνέδεσαν τὶς κύριες πλευρὲς στὴ θεωρία τοῦ ὕστερου καπιταλισμοῦ. Κατὰ βάθος λοιπὸν δὲν ἀπόμενε παρὰ νὰ δοθεῖ σὲ τούτη τὴν ἀνάλυση τὸ θεωρητικὸ κι ἐμπειρικὸ της βάθρο καὶ νὰ τῆς ἀξιοποιήσω μιὰ ὁλοκληρωμένη μορφή. Μοῦ ἔλειψε ὅμως μέχρι τώρα ἡ ἀπαραίτητη σκόλη γιὰ αὐτό.

Γράφοντας τὰ μεταγενέστερά μου τοῦτα δοκίμια κατάλαβα στὸ σημπέρασμα πώς γιὰ τὴν ἐμμηνεία τῆς ἱστορίας τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς ἀπαιτεῖται ἀπωσάθησα νὰ συμβιβάσουμε τοὺς νόμους κίνησης τοῦ κεφάλαιου γενικὰ μὲ τὶς συγκεκριμένες μορφὲς ἐκδήλωσής τῶν κοινῶν κεφάλαιων. Κάθε προσπάθεια εἴτε νὰ περιορισθοῦμε στὶς μορφὲς τούτες ἐκδήλωσης εἴτε νὰ τὶς ἀναγάγουμε ἄμεσα στοὺς νόμους κίνησης τοῦ κεφάλαιου γενικὰ εἶναι μεθοδολογικὰ ἀδικαιολόγητη καὶ στὴν πράξη ὁδηγεῖ στὴν ἀποτυχία. Ἔτσι ἀνάκωμε, ἀνάμεσα στ' ἄλλα, ἡ ἀνάγκη νὰ ἀντάξουμε τὸν τεχνικὸ ὀργάνα ἀνώμενα ὑπὸ κεφάλαιο καὶ τὴν ἐργασία. τὸ ρόλο τοῦ ἀστικοῦ κράτους καὶ τῆς ὑστεροκαπιταλιστικῆς ἰδεολογίας, καθὼς καὶ τὴ συγκεκριμένη καὶ μεταβαλλόμενη στὴν κάθε φάση τοῦ καπιταλισμοῦ δομὴ τοῦ παγκόσμιου ἐμπορίου, δηλαδὴ τῆς παγκόσμιας ἀγορᾶς, στὴν ἀνάλυση τῶν ἀλληλοδιάδοχων σταδίων τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ τῆς τωρινῆς ὑστεροκαπιταλιστικῆς του φάσης. Κι ἔτσι, τὸ παρὸν βιβλίο ἀποχτᾶ μιὰ διάρθρωση πού δὲν εἶναι ἄσχετη μὲ τὸ ἀρχικὸ σχέδιο τοῦ Κὰρλ Μὰρξ γιὰ τὸ «Κεφάλαιο»: Τὸ κεφάλαιο γενικά, τὸ συναγωνισμό, τὸ πιστωτικὸ σύστημα, τὸ μετοχικὸ κεφάλαιο, τὴ γαιοχτησία, τὴ μισθωτὴ ἐργασία, τὸ κράτος, τὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο, τὴν παγκόσμια ἀγορά — ἀπὸ τελευταῖο τοῦτο τμῆμα ὁ Μὰρξ ἤθελε νὰ περιλάβει τὶς παγκόσμιες κρίσεις. Δὲ συμμορφώθηκα βέβαια μὲ τὶς λεπτομέρειες τούτου τοῦ σχεδίου, πού κι ἡ τελική ἐκδοχή τοῦ «Κεφάλαιου» δὲν ἀκολουθήθηκε.

Τὰ πρώτα τέσσερα κεφάλαια τοῦ βιβλίου δίνουν τὸ γενικότερο πλαίσιο τῆς ἀνάλυσης. Πραγματεύονται τὸ πρόβλημα τῆς ἐπαναλαμβανόμενης μεθόδου (κεφ. 1), τὴ σχέση ἀνάμεσα στὸ ἐμπόρευμα τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς μ' ἄλλες τίς ἀπωτερικές του αντινομίες καὶ τὴ διαμόρφωση τοῦ πρόσφορου γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς κοινωνικογεωγραφικοῦ περιβάλλοντος, τῆς παγκόσμιας ἀγορᾶς μ' ἄλλα λόγια (κεφ. 2 καὶ 3), καὶ τὸ συσχετισμὸ ἀνάμεσα στὴν ἀνάπτυξη τῆς τεχνικῆς καὶ τὴν θεσμικὴ διαμόρφωση τῆς οἰκονομίας τοῦ κεφάλαιου (κεφ. 3 καὶ 4). Ἀναγνώστης μὲ λιγότερο θέσμιο ἢ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ θεωρητικὰ μπορεῖν νὰ παραλείψουν τὸ πρῶτο κεφάλαιο.

Τὰ ἑννιὰ ἀναλυτικὰ κεφάλαια, ποὺ ἀκολουθοῦν, πραγματεύονται τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ ὕστερου καπιταλισμοῦ σὲ μιὰ λογικὴ κι ἱστορικὴ σειρά: Τὸ ξεκίνημα, ποὺ ἦταν μιὰ ἀρνητικὴ βελτίωση στοὺς ὅρους ἀξιοποίησης τοῦ κεφάλαιου σὰν ἀποτέλεσμα τῶν ἱστορικῶν ἠττῶν τῆς ἐργατικῆς τάξης ὑπὸ τὸ φασισμὸ καὶ στὸν παγκόσμιο πόλεμο (κεφ. 5), τὸ ξεφίπλωμα μὲ τὴν πρώτη τεχνολογικὴ ἐπανάσταση (κεφ. 6), τὰ εἰδικὰ γνωρίσματα ποὺ ἔχει ἡ νέα φάση ἀνάπτυξης τοῦ κεφάλαιου (κεφ. 7, 8 καὶ 9), τὸν εἰδικὸ συσχετισμὸ ὕστερου καπιταλισμοῦ καὶ παγκόσμιας ἀγορᾶς (κεφ. 10 καὶ 11), τὶς νέες μορφὲς ἐκβήλωσης καὶ αὔξησης τοῦ προβλήματος πραγματοποίησης τῆς ὑπεραξίας (κεφ. 12 καὶ 13).

Τὰ τέσσερα τελευταῖα κεφάλαια εἶναι συνθετικοῦ χαρακτήρα καὶ ζητοῦν νὰ συγκεφαλαιώσουν τὰ συμπεράσματα τῆς ἀνάλυσης. Δείχνουν σὲ ποιὸ βαθμὸ στὸν ὕστερο καπιταλισμὸ οἱ βασικοὶ νόμοι κίνησης τοῦ κεφάλαιου κι οἱ ἐγγενεῖς οἰκονομίες του ἐξακολουθοῦν ὄχι ἁπλῶς νὰ λειτουργοῦν ἀλλὰ καὶ παρεξύνονται μάλιστα στὴν ἐφαρμογή (κεφ. 14 - 17).

Ἐπιβάλλεται ὁδὸ μιὰ ὁπλὴ προσοχοπαίρεση. Πρῶτα, ἂν χρησιμοποιοῦν τὸν ὅρο ὕστερος καπιταλισμὸς μὲ τὴν ἔννοια πὼς ὁ καπιταλισμὸς ἀποκτήσε μιὰν ἀρνητικὴ ἀντίστροφη, ποὺ νὰ φανερώνει μ' ἀποφασιστικὸ τρόπο τὶς ξεπεράστηκαν τάχα τ' ἀναλυτικὰ πορίσματα τοῦ «Κεφάλαιου» τοῦ Μάρξ καὶ τοῦ «Ἰμπεριαλισμοῦ» τοῦ Λένιν. Ἀκριβῶς ὅπως γιὰ τὸ Λένιν ἡ ἀνάλυση τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ ἦταν δυνατὴ μονάχα πάνω στὴ βάση τοῦ «Κεφάλαιου» καὶ σὰν ἐπιβεβαίωση τῆς γενικῆς νομοτέλειας τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς ποὺ ἀποκάλυψε ὁ Μάρξ, ἔτσι καὶ γιὰ μᾶς ἡ προσπάθεια γιὰ μιὰ μαρξιστικὴ ἀνάλυση τοῦ ὕστερου καπιταλισμοῦ μονάχα σὰν ἐπιβεβαίωση τῆς λενινιστικῆς ἀνάλυσης τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ εἶναι νοητή. Ἡ ἐποχὴ τοῦ ὕστερου καπιταλισμοῦ δὲν εἶναι ἕνα καινούργιο στάδιο στὴν ἐξέλιξη τοῦ καπιταλισμοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς ἡ παρατέρα ἀνάπτυξη τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ σταδίου τοῦ μονοπωλιακοῦ καπιταλισμοῦ. Ἐξυπακούεται ἀβλαβὲς πὼς στὸν ὕστερο καπιταλισμὸ διατηροῦν τὴν ἐγκυρότητά τους τὰ γνωρίσματα τοῦ καπιταλισμοῦ σὰν ἰμπεριαλιστικοῦ του σταδίου, ὅπως τάχα περιγράφει ὁ Λένιν.

Πρέπει νὰ διαφράσουμε τὴ λύση μας ποὺ δὲ βρήκαμε γιὰ τὴν ἱστορική τούτη ἐποχή μιὰν ὀνομασία ἀπὸ καλή ἀπὸ τοῦ ὕστερου καπιταλισμοῦ — ποὺ δὲν ἱκανοποιεῖ, γιατί εἶναι μονόχρα χρονολογική κι ὄχι συνθετική. Στὸ προτελευταῖο κεφάλαιο τῆς ἐργασίας τούτης ἀποσαφηνίζουμε γιατί προτιμᾶμε νὰ μιλᾶμε γιὰ ὕστερο καπιταλισμὸ ἀντὶ γιὰ κρατικομονοπωλιακὸ καπιταλισμό. Εἶναι καταφάνερη ἡ ὑπεροχή τοῦ ὅρου μας σὲ σύγκριση μὲ τὸν ὅρο «νεοκαπιταλισμὸς» ποὺ εἶναι διφορούμενος ἀφοῦ μποροῦμε νὰ τὸν ἑρμηνεύσουμε σὰν ἐνδεικτικὸ τόσο μιᾶς βασικῆς συνέχειας ὅσο καὶ μιᾶς δραστικῆς ἀσυνέχειας σὲ σύγκριση μὲ τὸν παραδοσιακὸ καπιταλισμό. Ἴσως πολὺ σύντομα ἡ συζήτηση νὰ μᾶς ὁδηγήσει σ' ἕναν ὅρο πιὸ ἱκανοποιητικὸ καὶ πιὸ συνθετικό. Πρὸς τὸ παρὸν διατηροῦμε τὸν ὅρο «ὕστερος καπιταλισμός», μὲ τὴν πεποίθηση πὼς ἀποφασιστικὴ σημασία δὲν ἔχει τ' ὄνομα ἀλλὰ ἡ ἑρμηνεία τῆς ἐξελικτικῆς διαστροφοποίησης ποὺ σημειώθηκε.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗ

Τὸ τελευταῖο βιβλίο τοῦ Ἔρνέστ Μαντέλ, ποὺ προσφέρει ὁ εἶκος "Gutenberg" σὲ τέσσερις συνέχειες στοὺς Ἕλληνες ἀναγνώστες, παρουσιάζει ἕνα ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς μαρξιστὲς καὶ γενικὰ τοὺς προοδευτικοὺς ἀνθρώπους στὴ χώρα μας. Τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ ἔγκειται στὸ ὅτι μᾶς βοηθάει νὰ καταλάβουμε τὸ συγκεκριμένο τρόπο λειτουργίας τοῦ παγκόσμιου καπιταλιστικοῦ συστήματος, τὶς ἰδιομορφίες στὸν τρόπο ἐφαρμογῆς τῶν μορφιστικῶν - λενινιστικῶν τοποθετήσεων κι ἁρμονικῶν στὴν τωρινὴ φάση τοῦ Ἰμπεριαλισμοῦ, τὴ φάση τῆς ἐπικυριαρχούμενης κι ἐπιτακτικούμενης ἀδιάκοπα κρίσης τοῦ συστήματος ποὺ παρατήρησε, φάση παράλληλης ἀδιάκοπης ἀπεύθυνσης στὴν ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνολογικὴ ἀναδάσταση ποὺ βάζει τὴ σφραγίδα της στὴν ἐποχή μας. Ἡ κατανόηση τῆς πραγματικότητας σὰ συγκεκριμένου κόβδος φορὰ συσχετισμοῦ τῆς πάλης τῆς θέσης καὶ τῆς θρνησης εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ ὅσους θέλουν, βλέποντας τὴν κρισιμότητα τῆς κατάστασης, τοὺς ἄλλο καὶ πιὸ σοβαροὺς κινδύνους ποὺ ἀπειλοῦν τὸ λαό, τὶς ἄλλο καὶ πιὸ μεγάλες δυνατότητες ποὺ ἐμφανίζονται, τὴν ἄλλο καὶ πιὸ χαρακτηριστικὴ γιὰ τὴν ἐποχή μας ἀβεβαιότητα καὶ ρευστότητα τῶν πάντων, νὰ συμβάλουν ἐνεργὰ καὶ σωστὰ στὴ γέννηση τῆς νέας σύνθεσης. Γι' αὐτὴ τὴ διπλὴ ἀνάγκη γνώσης καὶ πράξης τὸ τελευταῖο ἔργο τοῦ Ἔρνέστ Μαντέλ ἔχει, κατὰ τὴν ταπεινὴ γνώμη τοῦ μεταφραστή, μιὰ ἀναμφισβήτητη χρησιμότητα — κι ἡ χρησιμότητα αὐτὴ εἶναι προπάντων γιὰ ὅσους θέλουν νὰ ἀντιταχθοῦν μαρξιστικὰ - λενινιστικά, θηλαδὴ καὶ ὀρθόδοξα καὶ δημιουργικά, ἔχοντας ἀπόκλιση ἀπὸ τὴ μεθοδολογία ποὺ ἐφαρμόζει σωστὰ τοὺς νόμους κίνησης τοῦ κόσμου καθὼς κι ἐξαντλώντας παράλληλα τὶς δυνατότητές της, ἀξιοποιώντας τὶς πλάγιες, ἔχοντας θεωρητικά, ἀλλὰ καὶ ἔχοντας προσφυγὲς σ' ἀποθεωρημένα κείμενα.

Ὁ φύσικος κατακλυσμὸς τοῦ Μαντέλ - κακὸ πρᾶγμα, ἀσφαλῶς, ἡ προσφυγὴ σὲ νέες ἀρχολογίες καὶ ποὺ ὑπάρχουν οἱ πολιές, ἀλλὰ πάντως δὲν ἀξίζει τὸν κόπο, δὲν ἀκφράζει τὸ πνεῦμα τῆς μαρξιστικῆς μεθοδολογίας τὸ πάντα στραμμένο στὴν ἀνάλυση ζωντανῶν καταστάσεων ἢ ἀρνεῖ γύρω ἀπὸ ὅρους ὅσο συμφωνεῖς στὸ περιεχόμενό τους - εἶναι ὁ Ἰμπεριαλισμός ὁ τὴ σημερινὴ του φύση τῆς γενίκευσης τοῦ ἐλέγχου ποὺ τὰ μονοπώλια ἀσκοῦν πάνω στὴν οἰκονομικὴ μὰ κι ὅλη τὴ δημόσια ζωή. Φάση τῆς ἐπικράτησης τῶν πολυεθνικῶν καὶ πολυκλαδικῶν μονοπωλίων, δηλαδὴ ὁλοκλήρω-

σης τοῦ παγκόσμιου καπιταλιστικοῦ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας, μιὰ ἐπομένως κι ἀδιάκοπης παρόξυνσης τῶν ἀντιφάσεων τοῦ συστήματος, ἀδιάκοπης ἐνίσχυσης τῶν ἀποσυνθετικῶν τάσεων στοὺς κόλπους τοῦ, σταθεροῦ κι ἀστασιάστητου δυναμώματος τῆς ἀρνησης στὰ σπλάγχνα του. Πρόκειται γιὰ τὴν ἐποχὴ ὅπου τὰ μονοπώλια, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἐπεκτείνουν τὶς ἀρπαγιμοφόρες τους κεφάλαια ἔχουν ἄλλο καὶ πιὸ ἐπίμονη ἀνάγκη, γιὰ νὰ προσπάτσουν καὶ νὰ προστατεύσουν τὰ ἀκμαλλαυτικά τους κεφάλαια. Ἔχουν ἄλλο καὶ πιὸ μεγάλη ἀνάγκη ἀπὸ τὴ γενική καὶ πολύμορφη συμπαράσταση τοῦ κράτους, ὅπου τὸ παντρολόγημα καπιταλιστικοῦ κι ἱμπεριαλιστικοῦ κράτους καὶ μονοπωλίων ἄλλο καὶ πιὸ ἀποφασιστικὸ κι ἀλληλοκρατικὸ πολυαθνικῶν καὶ σταλυκλαδικῶν, γίνεται ἄλλο καὶ πιὸ ὀξεδιάλυτο — τὴν ἐποχή, μ' ἄλλα λόγια, τοῦ κρατικομονοπωλιακοῦ καπιταλισμοῦ ποὺ ζοῦμε τρεκτάντων μετατελκμικά, κοὶ ποὺ ὁ συγγραφέας ἀσχολεῖται μὲ προσοχὴ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ κλασικοῦ, ὅπως τὴν ἀποκαλεῖ, ἱμπεριαλισμοῦ ποὺ τὴς παραγγήθηκε κι ὅπου ἦταν ἀπαφασιστικὸς βέβαια κόλλος ὁ ρόλος τῶν μονοπωλίων καὶ τῆς ἐξαγωγῆς κεφαλαίων, μὰ καὶ πολὺ διάφορες, ἐπειδὴ ἡ ποσότητα δὲν εἶχε ἀκόμα μετατραπεῖ σὲ ποιότητα, οἱ ἐκδηλώσεις τῆς κρίσης τοῦ συστήματος.

Ποιὲς εἶναι οἱ διαφορὲς αὐτὲς ἀνάμεσα στὰ σήμερα καὶ τὸ χτὲς τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ; Εἶναι, κατ' ἐξοχήν, τὰ παράδοξα ἐκ πρώτης ὄψης κι ὅμως ἀναπόφευκτα στὴ φάση τῆς ὁλοκληρωτικῆς κατίσχυσης τῶν μονοπωλίων καὶ πρωτοφανοῦς ἐντάσης τῶν κοινωνικῶν ἀντιγωνισμῶν φανόμενο πῶς ἡ ἀνεργία συμβαδίζει μὲ τὸν πληθωρισμό, πῶς οἱ τιμὲς ἀνεβαίνουν τὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ βασικοὶ πλουτοπαραγωγικοὶ τόροι — τὸ κεφάλαιο κι ἡ ἐργατική δύναμη — μένουν σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀναξιοποίητοι, πῶς ἡ ἀνοδος τῶν τιμῶν φανερώνεται ταυτόχρονα σὰν ἀποφασιστικὴ γιὰ τὴν κίνηση τοῦ συστήματος, μὰ καὶ σὰ φρεγμὲς πάνω στὴν ἀνάπτυξή του, σὰ δύναμη ἀποσυνθετικὴ ποὺ ἐπενεργεῖ πάνω του καὶ ποὺ ἄλλο κι ἀνισχύεται στοὺς κόλπους του. Ἡ ἐποχὴ ποὺ ἡ ἐξέλιξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων σπρώχνει ἄλλο καὶ πιὸ ἀφθαλμοφανῶς πρὸς τὸν προγραμματισμὸ σὲ παγκόσμια κλίμακα σὰ δυνατότητα τεχνολογική κι ἀνάγκη ἐπιβίωσης, στὴν ἴδια ἀκριβῶς ἐποχὴ βλέπουμε ἡ ἐξέλιξη τῶν παραγωγικῶν σχέσεων, ἡ ὅλο καὶ πιὸ μεγάλη ἐπικράτηση τῶν μονοπωλίων μέσα στὰ πλαίσια τῆς παραγωγικῆς καὶ κρατικῆς ζωῆς, νὰ σπρώχνει πολλαπλὰ, ἀνάμεσά τους μὲ τὸ ἄπλο τοῦ πληθυσμισμοῦ, στὴν ἄλλο καὶ πιὸ ἀπτονη ἀναρχοποίηση τῆς διεθνοῦς καπιταλιστικῆς οἰκονομίας. γιὰ καὶ στὴν ἐκδήλωση ἄλλα καὶ πιὸ ἀποσυνθετικῶν τάσεων στὸ ἀνί-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

τοῦ σύνθετου κόσμου στὸν ὁποῖο ζοῦμε, εἰσπόδαξη ἑκτίμηση οὐ σημείου ἀπὸ ὁποῖο βρίσκεται σήμερα ὁ ἀστάματητος, ἄλο κ. ἀξιόπερος, κοινωνικός, πολιτικός, ἰδεολογικός, διακρατικὸς ἀγώνας ἀνάμεσα στὴ θέση καὶ τὴν ἄρνηση τοῦ συστήματος, ἀνάμεσα στὶς τάξεις, τὶς δυνάμεις τῆς παλιᾶς καὶ νέες τῆς συντήρησης. Οὔτε, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, προκυπτέ ἔτσι μὲ τὴν ἐπιβαλλόμενη καθαρότητα ὁ καταβλητικός κίν δυνος στὸν ὁποῖο ἀναγκαστικὰ τελεῖ σ' αὐτες τὶς συνθῆκε ἡ εἰρήνη καὶ τ' ἄλο μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας. ἡ ὑποχρέωση τοῦ καθένα νὰ πάρει ὅμως καὶ μὲ σαφήνεια θέση στὴ μεγάλη διαμάχη, ποὺ μπροστά της δὲ χωρεῖ ἀδιαφορία καὶ ἀδιαφορία

Πρόκειται ἄλ γιὰ ξεκάθαρα μεσοκεκτήματα τοῦ ἔργου, στὴν ἀντίληψη τουλάχιστο τοῦ μεταφραστή. Μεσοκεκτήματα ποὺ, ἐφόσον ἐπισημανθοῦν, ὑποβοηθοῦν ἔτσι καὶ τὸ ξεπέρασμά τους. Καὶ ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ μᾶς κάνουν νὰ παραβλέψουμε τὴ μεγάλη ἀξία τοῦ συγγράμματος. Ἡ συνθετικὴ ἀνάλυση τοῦ ἰσταμένου καπιταλισμοῦ, τοῦ κρατικομονοπωλιακοῦ καπιταλισμοῦ, ἀπὸ τὸ Μαντέλ, ἂν σὲ πολλὲς γραμμοσελίδες ἀναγκαστικὰ στηρίζεται σ' ἐρευνητὲς καὶ διαπιστώσεις ποὺ ἔγιναν πρὶν κάμποσα χρόνια ἀπὸ διαφόρους ἐρευνητὲς, ἀποτάσσει σὲ συνδυασμένο σύνολο ἀποτελεῖ σταθμὸ στὴ μαρξιστικὴ σκέψη. Χρέος μας εἶναι ν' ἀναγνωρίσουμε τὴ σημασία της, ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ κάθε ἄλλη σκέψη καὶ ἴσως νὰ ἐμπνεύσουμε τὶς ἀδυναμίες τοῦ ἔργου, νὰ γιαλίσουμε ν' ἀξιοποιήσουμε τὶ ὅσα ἔχει νὰ μᾶς προσφέρει

Κώστας Κατζηαργύρης

Ἀθήνα, Ὀκτώβρης 1975

I

ΝΟΜΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] *[illegible]* [illegible] (*[illegible]*).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] τρόπο παραγωγής. Έτσι η ίστορία του τρόπου παραγωγής γίνεται η ίστορία της ανάπτυξης των διαστάσεων του ανθρώπινου [illegible] σε συνάρτηση με την διαστελλόμενη ανάπτυξη ανάλογα στο κεφάλαιο [illegible] και τις [illegible] και μετασχηματιζόμενες, [illegible], [illegible] η [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] στην [illegible] [illegible] [illegible].

2

Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η πραγματική κίνηση του καπιτάλιστικου δίκαιου φυσικά δεν σχέσεις δηλ. καπιταλιστικές και εκμετάλλευσης μέσα στό πλαίσιο μιάς σταθερής κι ανιστάλλαντης καπιταλιστής δλης. Αυτό ακριβώς θα ήταν καπιταλιστικό παρ' δλαν. Τούτο δεν σημαίνει μ' κάποιο τρόπο θεωρ ή ανακάλυψη της Ρόζας Λουξεμπουργκ, αλλά υπάρχει ρητά στο τέλος τ' Μάρξ, πού είπε π.χ. «Η κεφαλαιακή διάφανση της παγκόσμιας αγοράς, ο πολλαπλασιασμός των καταστροφικών δρόμων, η δημιουργία ανεμπόδιστα στά Ίδια της Πόρφυρης μ' δλα τα πράγματα τής δόσης κι ούτως κηπουρούς της Αμερικής, τ' ανεκτίμητο σύστημα συνεργείων εξασφαλίζει ότι θα μπορούν οι φεουδαρχικοί φραγμοί στην παραγωγή. Ωστόσο ο μαντέρ γος τρόπος παραγωγής, ανακαλύπτεται στην πρώτη του φάση, της μετάβασης, φυλακή μονάχα βαθιά ρίζες; ιδιαιτερόφυλη κατά τ' μεσαιωνικά ιστορικά προσθέσεις (1). Ας συγκρίνουμε π.χ. την Ολλανδία με την Πορτογαλία... Τα δημόσια, πού δημιουργούν στη δυνατική δομή του δημόσιου ή εσωτερική ανεξαρτησία και διάρθρωση κρατικοπολιτικών δίνουν τρόπον παραγωγής, φαινομένου γνωστά στις σχέσεις της Αγγλίας με τις Ινδίες και την Ιάβα. Τέλος ο δημόσιο δεν βρίσκει δυνατότητα ανάπτυξη στον τρόπο παραγωγής μόνο με την δύναμη αυτός τ' αγγλικά προϊόντα δυναμώθηκαν με τις χαμηλές τους τιμές τις εξαιτίας δρόμου και γνώσεις πού δημιουργούν παραδοσιακά ένα δεύτερο τρόπο πού δίνει τούτου δυναμικό κι' υπερτιμά παραγωγικό σύστημα, με έτσι δαλύουν τις παλιές τους οικονομίες. Και δώ το δυναμικό σου τού δ ε ρ γ ο παρουσιάζει μονάχα βαθμιαία. Σ' ένα φε σή μέ τα εγγλέζικο εμπόριο τα ρωσικά εφη-

[illegible]

[illegible] (9)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] suplicios (8).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΚΥΡΙΕΣ ΠΗΓΕΣ ΥΠΕΡΚΕΡΔΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Ἐξηγήσαμε στό τρίτο κεφάλαιο ὅτι ἱστορικά τό πρόβλημα τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ πρέπει νά ἐξηγηθεῖ σε μιά κοσμική μετοβολή στή δομή τῆς παγκόσμιας καπιταλιστικῆς οἰκονομίας. Ἔτσι φτάνουμε στήν ἀναπαραγωγή, σέ διεθνές κλίμακα, ἐνός ἀπό τα βασικά προβλήματα τῆς ἀνάλυσης τοῦ κεφάλαιου ἀπό τό Μάρξ τῆς σχέσης ἀνάμεσα στή συγκέντρωση τοῦ κεφάλαιου καί τό συνεργατισμό.

Σημειώσαμε πιό πάνω πώς τό μεγάλωμα τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς ἔχει τήν τάση ν' ἀποκαλύπτει τήν ἰσορροπία του. Πρέπει ἐπίσης νά θυμηθοῦμε ὅτι σέ πρόβλημα τῆς ἐπέκτασης τοῦ κεφαλαίου —εἴτε τεχνολογικά εἴτε γεωγραφικά— οἱ νέοι τρόποι παραγωγῆς παίζει καθοριστικό στήν τελευταία ἀνάλυση ρόλο ἡ τάση πρός τό διεφορισμό τῶν κερδῶν καί τή συνδέουν ἔνα σχετικό φαινόμενο κεφαλαίου, μιά σχετική ἀκινησία τοῦ κεφάλαιου καί μιά σχετικά ἀτελῆ ἐξίσωση σέ ποσοστά τοῦ κέρδους. Μποροῦμε ἀκόμα νά ἀναφέρουμε πώς τήν πραγματική ἀτελεύτητα φαινόμενο τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς ἀπό ἀποψεις μιά πραγματική ἐξίσωση στά ποσοστά κέρδους (1).

Ἐδῶ φανερώνεται ἕνας κοινός τόπος, γιά νά μή μιλήσουμε γιά πόλεμο ἀνάμεσα σέ δύο ἀντιπάλους: Ἀκριβῶς ἕνας ἡ κατάσταση ἰσορροπίας τῆς καπιταλιστικῆς παραγωγῆς, ποῦ παρουσιάζει τά σχήματα ἀναπαραγωγῆς, ἀποτελεῖ ἀπλῶς μιά ἐξωφρενική σκιμιά στή διαδικασία τῆς ἀναπτύξεως γιά τήν ἰσορροπία μεγαλύτερης κλίσης τῆς παραγωγῆς, ἐνῶ καί ἡ πραγματική ἐξίσωση τῶν ποσοστῶν κέρδους τῶν διαφόρων κλάδων ἀπαιτεῖ καί πάλι ἀπλῶς μιά ἐξωφρενική σκιμή

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

[illegible]

[illegible] Charts and Lining

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (m)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (5)

[illegible]

εἶναι οἱ ἀπαραίτητες αὐθόρμητες προσαρμογὲς τοῦ καπιταλισμοῦ, νὰ ὁδηγηθῇ σὲ μιὰν ἄλλη κατάσταση ἢ καὶ τ' ἀντίστροφο ἑνὸς ὀργανισμοῦ, διαδοχικῆς ἀνόδου καὶ ἀναδιάρθρωσης; Πολλὰ δεδομένα ὑπάρχουν ὅπως μεταβολὲς στὴν κλίμακα ἐπεξεργασμοῦ τῆς παραγωγικότητας. Ποιὲς πρόσθετες ἀθροίσεις χρειάζονται γιὰ νὰ περάσει μιὰ οἰκονομία ἀπὸ μιὰ φάση σχετικῆς ὑπερσυσσώρευσης, σχετικοῦ πλεονάσματος κεφαλαίων, ἐπιβραδυνόμενης κατὰ συνέπεια συσσώρευσης, σὲ αὐξανόμενης ἀνεπάρκειας τοῦ σχετικοῦ, στὸ συνολικὰ συσσωρευμένο κεφάλαιο, σὲ μιὰ φάση ἐπιταχυνόμενης ἀξιοποίησης, σὲ ταχύτερης ἐπιταχυνόμενης συσσώρευσης καὶ ἐπιταχυνόμενου μεγαλύτερου κέρδους;

Στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δὲν μποροῦμε ν' ἀπαντήσουμε μὲ ἁπλὲς φόρμουλες, ἀκριβῶς ὅπως δὲν μποροῦμε σχετικὰ μὲ τὶς αἰτίες τοῦ ὑπερκέρδους στὸν καπιταλιστικὸ τρόπο παραγωγῆς. Καλούμαστε καὶ ἐδῶ νὰ ἐξετάσουμε ὅλες τὶς βασικὲς μεταβλητὲς τοῦ τρόπου παραγωγῆς. Ὅπως καὶ θ' ἀντιληφθοῦμε ὅτι δὲν ὑπάρχει ἁπλῶς μιὰ διαδοχὴ στὴν ἀνάληψη τῆς ὑπεραξίας σὲ τὴν ἐκμετάλλευση ἐργατικῶν πλεονεκτῶν, τὴν ἐκμετάλλευση ἀποικιῶν καὶ μονοπωλιακῶν καὶ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν τεχνικὰ λιγότερο ἀναπτυγμένων παραγωγικῶν κλάδων, ἀλλὰ καὶ μιὰν παράλληλη συνύπαρξη ὅλων αὐτῶν τῶν πηγῶν ὑπεραξίας στὴν καθεμιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς φάσεις ἐξελικτικῆς ἀνάπτυξης τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς. Ἡ κατανόηση αὐτῆς τῆς πραγματικότητας εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἑρμηνεία τοῦ ὕστερου καπιταλισμοῦ.

4

ΤΑ «ΜΑΚΡΑ ΚΥΜΑΤΑ» ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Η κυκλική πορεία της καπιταλιστικής παραγωγής από τη δημιουργία ή συνεχιζόμενη παρουσία σε μια δεδομένη φάση, επίκαιρης και συρρικνώσης στην δραστηριοποιητική παραγωγή κι δημιουργία από φάση ανάπτυξης από συρρικνώσης, στην παραγωγή υπαρξίας. Στην κυκλική τάση κίνησης δεν υπάρχει μια κυκλική δομής κίνηση, ανάπτυξης και συρρικνώσης στην πραγματοποίηση της υπερβάσεις και τη συσσώρευση του κεφαλαίου. Όμως η πραγματοποίηση της υπεραξίας κι η συσσώρευση του κεφαλαίου δεν ενεργούνται ακόμα, αλλά χρειάζεται ένα ή δύο φορά τις διαστάσεις, και τις δυνάμεις τους, η νέα ίσχυει ανάγκη για τη σχέση τους με την παραγωγή υπεραξίας. Η διαφορά ανάμεσα στο τελευταίο τούτο μέγεθος και τα δύο πρώτα, καθώς κι ανάμεσα στο κράτος και τα δυο τελευταία δίχνει τα φαινόμενα της καπιταλιστικής υπερπαραγωγής. Τα γεγονότα, πάντως, η διαφορά αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί σε ουσιαστικοποιή αυτά ξεκινάει από την ύπαρξη κυριοτέλεια του καπιταλισμού κάθε τρόπου παραγωγής, δίχνει το ανεπαρκώς των συνεχιζόμενων διαστάσεων στον κοινωνικό (1)

Οι διαφορετικές στη συσσώρευση του κεφαλαίου σένα διαφορετικά κάνει δίχνει. Ένα μαρ από τους γνόφους σε γεγονός ότι στην ανοδική φάση ανάγκης. Δεν η μέση δυο και το ποσοστό του κέρδους, παρέμεινε δυο αν δεν δυο και η μάζα η συσσώρευση του κεφαλαίου. Αντίστροφα στην πρίση και την δεκαετία δεν υπάρχουν τόσο η μέση δυο και το ποσοστό του κέρδους, παρατηρείται πάλι η ύπαρξη δυο κι η μάζα της συσσώρευσης του κεφαλαίου. Ο διεθνοποιείς κύκλος δημιουργεί μια διαδοχή φάσεων της ανάπτυξης κι της ύφεσης κι η συσσώρευση

Δεν εξαιρούμαι αν πάει το σημείο κάποιοι τόσο διαφορετικοί

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] τὸ ποσοτὶ τῆς ὀπαφείας.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [27]

[illegible] [28]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Μικρή μορφή	Κύρια γνωρίσματα	Δείγματα τύπου [illegible]	Δίκτυο της μορφής
1) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2) 1816-1867	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3) 1818-1879	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

5) 1896-1913	Έναρξη [illegible] ένοδου τοῦ πολιτικοῦ κέντρου, ἄνοιγμα [illegible]	cf cc v m/v	: Πλατεῖα Ἀρχαῖα ἐνοδιά : Ἐνοδιά, ἔκτα σταυρός : Ἄνοιγμα ἐνοδιᾶς, ἐκκλησιαστικὸ	Οἱ ἐκκλησίες τῆς ἐνοδίας, ἡ ἀναφορὰ τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ ἡ γραμμικὴ τῶν ρουμανίων, ἀπὸ ἐπωφελοῦντα [illegible] ἀπὸ τὴν Βραδεῖα ἔνοδο τῆς τάξης τῶν πρώτων [illegible], ἀπὸ τὸν ἡ ἔνοδος ἀναπτύσσεται ἐπιφάνεια μὲ μὲ μεγάλη κλίση στὴν κεφαλοποίηση τῆς ἔνοδος, καὶ τὸ κέντρο τῆς ἀναφορᾶς, ἀλλὰ τὸ μὲ κοινὴ κλίση καὶ κοιλότητα τοῦ κέρδους, [illegible] κλίση τῆς κοινοφόρας τοῦ κεφαλαίου. Μεγάλη [illegible] [illegible] Ἀθήνα [illegible]
6) [illegible]	Ζωρτοκοπεία, μεγάλη πτώση στὴν ποιότητα τοῦ κέρδους	cf cc v m/v	Σκαλωμένο Πλατεῖα Πλατεῖα, ἔκτα σκαλωμένο, ἔκτα σταυρός Πλατεῖα, ἔκτα σκαλωμένο, Πλατεῖα μετὰ τὸ [illegible]	Ἡ ἔκρηξη τοῦ [illegible] ἡ [illegible] ἡ [illegible] ἀνοιξῆς καὶ ἡ μείωση τῆς ὅλης κερδοφορίας, κρυμμένες σὲ ἐξάλειψης βιοκινήσεις στὴν ἐξοικονόμηση τοῦ κεφαλαίου. Τὸ [illegible] ἀπὸ τὴν τῆς σοβιετικῆς ἐπιφάνειας, καὶ ἡ ἐπιπολαιότητα συμφωνίας τῆς κεντρικῆς ἀνοιξῆς.
7) 1910/13 (11)-1918	Ἐπιπτώσεις, πτώση ἀπὸ κέρδους ἀρχικὰ ἀνοδικά, ἔπειτα χρονίζουσα πτώση	cf cc v m/v	: Πλατεῖα Πλατεῖα Ἀρχαῖα ἀνοδικὴ ἢ πλατεῖα, ἔκτα χρονίζουσα ἀνοδικὸ Ἔκτα ἀνοδικὸ, ἔκτα πλατεῖα	Ἡ ἱκανότητα ἢ ἡ ἀποκαταστατικὸς τῆς ἀστικῆς τάξης τοῦ πρωλετάριατο ὁ φασισμός [illegible] ἀπὸ μεγάλη κλίση τοῦ κεφαλαίου τῆς ἀναφορᾶς. Ἐκεῖνο [illegible] ἀνοδικὸ ἀπὸ κοιλότητα τοῦ κέρδους [illegible] ἀπὸ τὴν [illegible] τοῦ κεφαλαίου. Κάθε ἀπόφασης πρέπει στὴν παραγωγὴ ἀξιοποιεῖ. [illegible] στὴν κρίσιμη τῆς ἔνας κεφαλαιοκράτης ἐπανάστασης [illegible] φασιστικὴ ἡ ἀμφισβητεῖ φόβος τοῦ ἀστικοῦ κεφαλαίου [illegible] ἀπὸ [illegible] τὴν ὁλότητα τοῦ κεφαλαίου τοῦ κέρδους. Τὸ [illegible] ἀνοδικὸ [illegible] μὲ τὴν αὐξανόμενη [illegible] [illegible] Ἑλλάδα. Κάνε. Κόρεια Κορέα Βίρκα Βιετνάμ Καύβα [illegible] ἐπιφάνεια ἐμπιστοσύνη μὲ τὴν ἐπίπτωση τοῦ ἀνοδικοῦ κεφαλαιοκράτη τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἀπαρχὴ τῆς ἐκβιομηχάνισης τῶν ρουμανικῶν.
8) 1957	Ἀκμάζουσα πτώση ἀπὸ κέρδους	cf cc v m/v	Σκαλωμένο καὶ ἀνοδικὸ : Ἀνοδικὸ Ἡρακλῆς ἀνοδικὸ : Σκαλωμένο	Τὸ ἀρχὴ ἀναφορᾶς τοῦ ἀκμαζόντος σταματᾶ τὴν ἀναμόρφωση στὶς ἀναπτυγμένες χώρες ἀρχίζει τὴν παρακμὴ αὐξάνει ὁ [illegible] ἀναφορᾶς σὲ πόλεμο τὴν ἐπανεκκίνηση τοῦ κεφαλαίου. Τὸ πάλι τῶν τάξεων κυριαρχεῖ τὸ κέρδος τοῦ κεφαλαίου. Ἀρχὲς τὴν ὅλη κατάβαση ἀναπτύσσει ἡ ἔκταση στὸ ἀνοδικὸ σταυροειδὲς καὶ ἡ κατάβαση κυριαρχεῖ κρίση. Ἐπιβεβαιώνεται ἡ διαφύλαξη τῆς κεφαλαιοκράτους ἀναφορᾶς.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Τα [illegible] [illegible] [illegible]

1860 1874: 4,0%
1875 1892: 2,5%
1893 1913: 4,8%
1914 1938: 3,2%
1939 1967: 3,9%

Ετήσιος συσσωρευτικός ρυθμός αύξησης της βιομηχανικής παραγωγής των ΗΠΑ (α)

1849-1873: 6,4%
1874-1893: 4,9% (β)
1894 1913: 5,9%
1914-1938: 2,0%
1939-1967: 6,2%

Ετήσιος συσσωρευτικός ρυθμός αύξησης της φυσικής κατά κεφαλή παραγωγής σε πηγάδια χαλιβδάνου (γ)

1865-1882: 2,68%
1880-1894: 0,90%
1895 1913 1 75%
1913-1938 0,60%

Ετήσιος συσσωρευτικός ρυθμός αύξησης του όγκου του διεθνούς εμπορίου (δ)

1820-1840: 2,7%
1840-1870 5,6%
1870 1890: 2,2%
1891-1913: 3 7%
1919-1937: 0,4%
1948-1967: 4,8%

Με τη μορφή του ο Μπαρί έδωσε μια τα δεύτερο πανεπιστήμιο σύλλογο μιάν τελειοποιημένη μορφή στη, δική του θεωρία για τα μακρά κύματα στην οικονομική ανάπτυξη (ε). Η θεωρία του είναι στις παρακλάδιες από τα δείκτη της αξίας του χρήματος. Αν διαπιστωνόταν ρόλο στην εμφάνιση των κυμάτων αυ Κονδράτιεφ. Η εξέταση των παρακλάδιων δεν τα δείκτη, της αξίας του χρήματος αρκεί ν' αποτελέσει τη γέφυρα ανάμεσα στη δέσμη των τράπεζα εδαφίδος οικονομικής συμπεριφοράς και τα τυχαία δεδομένα της Κονδράτιεφ. Εφόσον λείπει τα κάθε αναθεωρούμενο δεδομένο στη σχέση ανάμεσα στο χρήμα και τα δημοσιεύματα οι παρατηρήσεις είναι μια σχεδόν δυσεύρετη πραγματικότητα. Είναι ο οικονομικά δεδομένο και κυριαρχεί κάτω από τ ύ μ ι κ α τ ο Κ ο ν δ ρ ά τ ι ε φ και πού συμπεριφέρεται μαζί της. Ίδιος τους, προσδιορισμένους στις μεταβολές, τιμών πρόκειται συμπεριφορές. Σε σχέση με την πολύ μακρόχρονη πρόδο πού πραγματοποιείται διαμέσου των κ ύ μ α τ ω ν τ ο ύ

[illegible]

σμο πόλεμο καί στό μέσο τής δεκαετίας 1950. Αὐτό προσπαθήσαμε νά δείξουμε σέ τούτο τό κεφάλαιο.

Σ' ὅ,τι ἀφορᾶ τό ἄμεσο παρελθόν τό κεντρικό πρόβλημα εἶναι γιατί ἡ μακρόχρονη κυοφόρηση ἡ δοκιμαζόμενη στή συνοχή τοῦ κεφάλαιου, που σημειώθηκε μετά τό 1973 καί τό ἐκδηλωθέν μέ τήν παγκόσμια οἰκονομική κρίση τοῦ 1989-1992 ἀκολούθησαν μιά νέα ὄξυνση στό μέσο πόνοκλό τοῦ κέρδους καί μιά ἐπίτεινση στή συσσώρευση τοῦ κεφαλαίου ἄμεσης, κρίν τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, στή διάρκειά του καί κατόπιν (ἀνάλογα μέ τή συγκεκριμένη ἱμπεριαλιστική χώρα τοῦ ἐξετάζουμε). Τό κεντρικό τούτο πρόβλημα μᾶς ὁδηγεῖ στή διατύπωμα ποιές προϋλέψεις μποροῦμε νά διατυπώσουμε, μά ἄκου τούτη τήν ἀνάλυση, γιά τή νέα περίοδο ἀμφισβητήσεων που ἄρχισε στά μέσα τής δεκαετίας τοῦ 1950. Σ' αὐτά τά ἐρωτήματα θά ἐπιχειρήσουμε νά δώσουμε ἀναλυτικές ἀπαντήσεις στά ἐπόμενα κεφάλαια.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ 4ου ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1. Karl Marx, [illegible] Einleitung", Berlin, 1953, σελ. 21 [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible] σελ. 244 [illegible]

4. Karl Marx, "Grundrisse", σελ. 22

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

10. [illegible]

11. [illegible]

12. [illegible] Engels, "Rezension von Karl Marx, Zur Kritik der politischen Ökonomie" [illegible]

13. [illegible]

14. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

14. [illegible] Kuck, [illegible] Nro, [illegible] 27

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Leser" [illegible] **Akkumulation des Kapitals**", [illegible]

[illegible]

[illegible] **Akkumulation des Kapitals**", [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(1) Otto Bauer, "Zwischen [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

des Transformationsprozesses." [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Charles [illegible]

[illegible]

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

[illegible]

[illegible] "Das Kapital" [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] "Resultate des unmittelbaren Produktionsprozesses" [illegible]

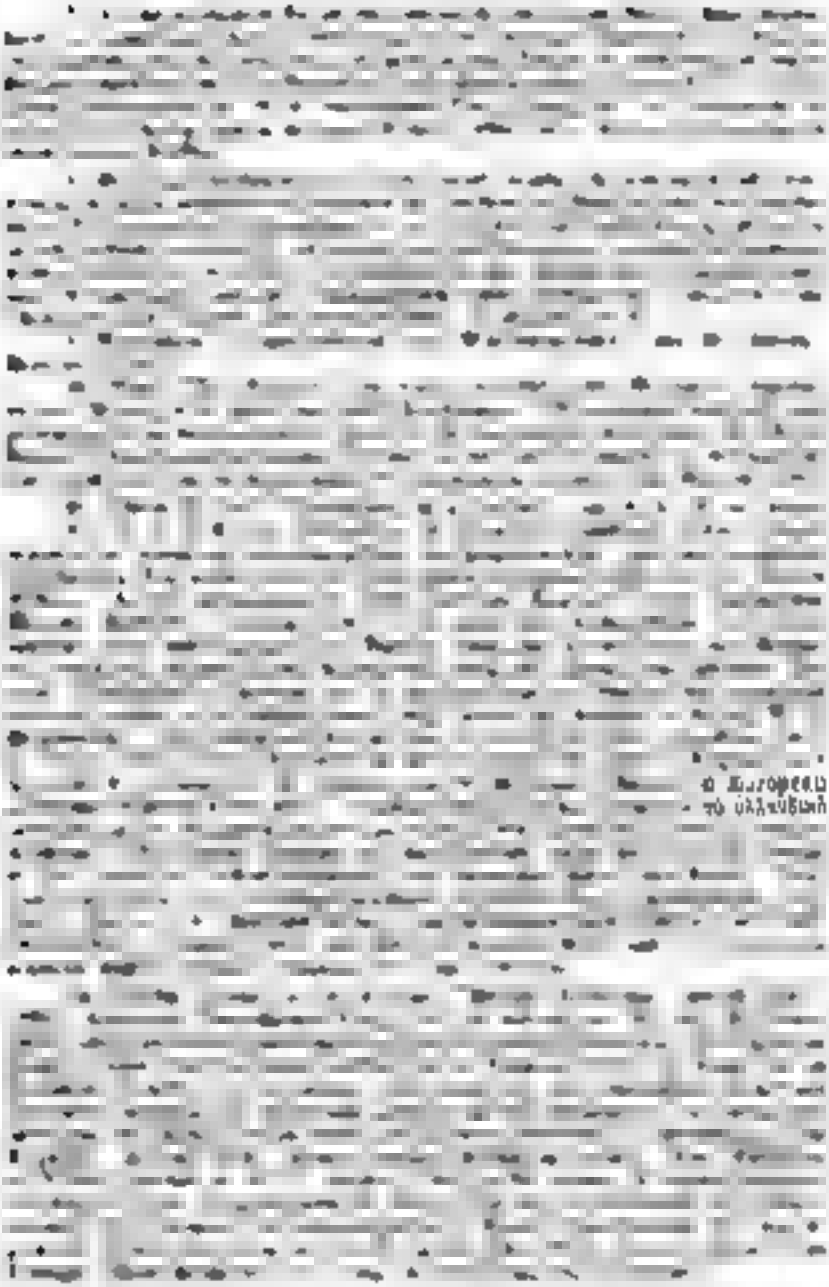

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Heft 2, [illegible] [illegible] 1951)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 35% й 50%.

[illegible] "Das Kapital" III, [illegible] 258.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

46. Πάντως [illegible] τὴν ἐπιφύλαξη ὅτι πρόκειται γιὰ μιὰ θεωρητική παράσταση μακροπρόθεσμων [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

47. Γιὰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Fr. Sternberg "Der Imperialismus"

48. Ἐδῶ βρισκόμαστε ἐνώπιον προβλήματος [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] μικρότερη ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ ἀξία τῶν προϊόντων [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ ἀξία τῶν [illegible].

49. Hilferding, ἔργο τέμ. σελ. 371.

50. Βλ. π.χ. E. Lipson, "The Economic History of England" Λονδίνο, 1931 σελ. 266–268.

51. [illegible] ἔ.ἀ. σελ. 220 κ.ἑ.)

52. Παραθέτουμε δύο χαρακτηριστικοὺς πίνακες γιὰ τὶς ΗΠΑ.

«Περιθώρια κέρδους ἐπιχειρήσεων [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»

Ἑταιρίες	μὲ	κύκλο	ἐργασιῶν	1	ἕως	5	ἑκατ.	δολλάρια	2,2%
»	»	»	»	5	»	10	»	»	3,3%
»	»	»	»	10	»	50	»	»	5,2%
»	»	»	»	50	»	100	»	»	6,4%
»	»	»	»	πάνω ἀπὸ		100	»	»	7,6%

Πηγή: "Statistical Abstract of the USA" 1957

53. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

54. Robert Triffin, "Monopolistic Competition and General Equilibrium Theory" Καίμπριτζ, 1940.

55. Ernest Mandel, "Marxistische Wirtschaftstheorie" σελ. 458–482 [illegible] τοῦ E. H. Chamberlin, "The Theory of Monopolistic Competition" Καίμπριτζ 1933

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] and Politique Étrangère [illegible] Paris 1957

[illegible] and [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

17. [illegible]

18. [illegible]

19. [illegible] 1901 – 1908, ed. 137

20. [illegible]

21. [illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

24. [illegible] und der wechselhafte [illegible]

25. [illegible]

26. Wasserek, ord. Ibc, ed. 30

27. [illegible]

28. [illegible] Report on the World [illegible]

29. Tiemann, ord. Ibc, ed. 227

30. Tiemann, ord. Ibc, ed. 211

31. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

90 Léon H. Dupriez, "Des mouvements économiques généraux [illegible] [illegible], 194[illegible] τομ. II σελ. 58

91 Δικές μας ἐκτιμήσεις μὲ βάση τὶς Mulhall, "Dictionary of Statistics", [illegible], Mulhall - Harper, "[illegible] Tables and Charts of the World", [illegible], 1899, Simon Kuznets "Quantitative Aspects of the Economic Growth of Nations", Ingvar Svennilson "Growth and Stagnation in the European Economy", [illegible] [illegible] [illegible] OEEC [illegible], 195[illegible], καὶ "Statistisches Jahrbuch für die Bundesrepublik Deutschland, 1965"

92 Dupriez, ὅπ. παρ., καὶ Léon H. Dupriez, "Konjunkturphilosophie", [illegible] 1963.

93 Dupriez, "Konjunkturphilosophie", σελ. 2[illegible] - 2[illegible]

94 Dupriez, "Des mouvements économiques généraux" τομ. [illegible] 9[illegible] 96.

95 Τὴ θέση του αὐτὴ ὁ Schumpeter [illegible] [illegible] στὴν "Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung" (σελ. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]). [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "Business Cycles". Ὁ Kuznets [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (βλ. Simon Kuznets, "Schumpeter's Business Cycles", σελ. 11[illegible].

96 Dupriez, "Des mouvements économiques généraux" τομ. II, σελ. 86.

5

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ, ΠΑΛΗ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ ΣΤΟΝ ΥΣΤΕΡΟ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ

Ἡ ἄνοδος στὴν ὀργανικὴ σύνθεση τοῦ κεφαλαίου τείνει, ὅσο μένουν ἀμετάβλητα τὰ ἄλλα δεδομένα, στὴν πτώση τοῦ ποσοστοῦ τοῦ κέρδους. Στὸ κεφάλαιο 14 τοῦ τρίτου τόμου τοῦ «Κεφαλαίου» ὁ Μὰρξ ἀποδεικνύει ὅτι δύο ἀπὸ τοὺς πιὸ σημαντικοὺς συντελεστὲς γιὰ τὴ συγκράτηση τοῦ μέσου ποσοστοῦ τοῦ κέρδους εἶναι τὸ φτήνεμα τῶν συστατικῶν στοιχείων τοῦ σταθεροῦ κεφαλαίου καὶ ἡ ἄνοδος στὸ ποσοστὸ ὑπεραξίας, εἴτε μὲ μιὰν αὐξημένη ἔνταση στὴν ἐκμετάλλευση τῆς ἐργασίας εἴτε μὲ τὴ μείωση τοῦ ἐργατικοῦ μεροκάματου κάτω ἀπὸ τὴν ἀξία τοῦ ἐμπορεύματος 'ἐργατικὴ δύναμη' (1). Ἐξετάσαμε κιόλας τὸν τρόπο ποὺ ἐξελίχτηκε ἀπὸ τὸ 1940 καὶ πέρα ἡ ἀξία τοῦ κυκλοφοροῦντος τμήματος τοῦ σταθεροῦ κεφαλαίου. Στὰ ἑπόμενα κεφάλαια θὰ καταπιαστοῦμε μὲ τὴν ἐξέλιξη ποὺ πῆρε ἡ ἀξία τοῦ πάγιου σταθεροῦ κεφαλαίου. Πρὸς τὸ παρὸν πρέπει προκαταρχικὰ ν' ἀναλύσουμε τὶς διακυμάνσεις στὸ ποσοστὸ τῆς ὑπεραξίας κατὰ τὸν 20ὸ αἰώνα.

Ὅσο δὲν ἀλλάζει διάρκεια ἡ ἐργάσιμη μέρα — πράγμα ποὺ ἴσχυσε πλατιὰ ἀφοῦ γενικεύτηκε παντοῦ ἡ ὀχτάωρη ἐργάσιμη μέρα μετὰ τὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο, μὲ τὴν ἐξαίρεση ὡστόσο τῆς ἐποχῆς τοῦ φασισμοῦ καὶ τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου κι ὅσο δὲ συνυπολογίζονται οἱ διακυμάνσεις στὶς διάφορες χῶρες καὶ τὴ μερικὴ μονάχα ἀπασχόληση — τὸ ποσοστὸ τῆς ὑπεραξίας αὐξάνει. Πρῶτα, ὅταν ἡ παραγωγικότητα τῆς ἐργασίας στὸ Τμῆμα II αὐξάνει μὲ πιὸ γρήγορο ρυθμὸ ἀπὸ τὰ μεροκάματα, ὅταν δηλαδὴ ὁ ἐργάτης καταλήγει νὰ ξοδεύει γιὰ τὴν παραγωγὴ τοῦ ἰσοδύναμου τῆς ἀμοιβῆς του ἕνα μικρότερο μέρος τῆς ἀμετάβλητης ὡς πρὸς τὴ διάρκεια ἐργάσιμης μέρας του. Δεύτερο,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] εξαναγκάζοντας [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

τὴ διατήρηση τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς σ' ἐπίπεδα [illegible] ἀπὸ τὸ μέσο ὅρο.

Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι ἡ τάση τοῦ δυτικογερμανικοῦ «οἰκονομικοῦ θαύματος» που ἀκολούθησε τὴ νομισματικὴ μεταρρύθμιση, καθὼς ἐπίσης, μὲ λιγότερες παραλλαγές, ὅλων τῶν «οἰκονομικῶν θαυμάτων» σὲ ἱμπεριαλιστικὲς χῶρες μετὰ τὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Τὰ δέκα χρόνια ἀπὸ τὸ 1949 μέχρι τὸ 1959, ἡ συμμετοχὴ τῶν μισθωτῶν ὑπαλλήλων καὶ μισθωτῶν στὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα ὑπῆρξε ποσοστιαία [illegible] τὸ 1929 καὶ τὸ 1933 (*)

Ἔτος	Ἐθνικὸ εἰσόδημα (σὲ δισ. μάρκα)	Ἀκαθάριστο εἰσόδημα ἐξηρτημένης ἐργασίας (σὲ δισ. μάρκα)	%
1929	42,9	26,5	61,9%
1932	25,8	15,8	61,8%
1938	47,8	26,0	54,3%
1950	76,8	46,1	60,1%
1959	194,0	116,8	60,2%

Ὅταν λάβουμε ὑπόψη μας πὼς ἀπὸ τὸ 1929 καὶ πέρα αὐξήθηκε σημαντικὰ ἀπὸ κάτω 65% σὲ πάνω ἀπὸ 80% τὸ ποσοστὸ τῶν μισθοσυντήρητων στὸ σύνολο τοῦ οἰκονομικὰ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ, καὶ προχωρήσουμε νὰ ὑπολογίσουμε τὸ εἰσόδημα ἀνὰ μισθοσυντήρητο σὲ σχέση μὲ τὸ κοινωνικὸ προϊὸν ἀνὰ κάτοικο, γιὰ νὰ βρίσκουμε τὴ σχετικὴ συμμετοχὴ τοῦ μισθωτοῦ, βλέπουμε ὅτι σὲ σύγκριση μὲ μιὰ βάση 100 γιὰ τὸ 1929 ἡ συμμετοχὴ αὐτὴ ἔπεσε στὸ 140 τὸ 1930, 125 τὸ 1932, 121 τὸ 1938 καὶ μόλις [illegible] τὸ 1959, δηλαδὴ ἔπεσε κάτω ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τοῦ 1938, ἀπὸ χ[illegible]. ὅταν ἦταν 121 (**). Τὴ φορὰ αὐτή, ὅμως, ἡ αὔξηση στὸ ποσοστὸ τῆς ὑπεραξίας δὲ συνέβηκε, ὅπως εἶχε γίνει τὸ 1933—1938, μὲ σχετικὴ ἐπιβράδυνση τῆς παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ ἀντιθέτως ἡ γρήγορη ἄνοδός της μὲ τὴν ἐπιτάχυνση τῆς τεχνολογικῆς ἀνανέωσης. Ἡ ἔνταξη ἑκατομμυρίων προσφύγων, ἀγροτῶν, μικροαστῶν καὶ νοικοκυρῶν στὴν παραγωγικὴ διαδικασία ἐξασφάλισε τὴν ἀδιάκοπη ἀναπαραγωγὴ τοῦ ἐφεδρικοῦ στρατοῦ τῆς δουλειᾶς, κι ἔτσι παρέμενε περιορισμένη ἡ συμμετοχὴ τοῦ μισθωτοῦ στὴ νεοδημιουργημένη ἀξία. Μονάχα ἀφοῦ πραγματοποιήθηκε ἡ πλήρης ἀπασχόληση καὶ τὸ σύνολο τῶν κενῶν θέσεων ξεπέρασε τὸ σύνολο τῶν ἀνέργων, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ 1960 καὶ πέρα, ἄρχισε ν' αὐξάνει ἡ σχετικὴ συμμετοχὴ τῶν μισθω-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Έτος	Εισάγεται καρυδάκια Ι. σε χιλιόγρ. Εισαγωγικών δασμών	Εισάγεται δραστικών σε χιλιόγρ. Εισαγωγικών δασμών	[illegible] σε ποσοστά
	σε δασμοκαταβολέα χρυσά		
1870	736	3.716	
1871	900	[illegible]	
1872	1.175	[illegible]	
1873	1.316	5.099	
1874	1.174	5.310	
1875	1.063	5.405	
1876	998	5.356	
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ 1870 — 1876		22,2%
1907	1.995	16.066	
1908	4.564	16.035	
1909	4.536	16.248	
1910	4.600	17.164	
1911	5.106	18.291	
1912	5.910	19.874	
1913	6.242	20.038	
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ 1907 — 1913		29,4%
1925	2.617	31.232	
1926	2.295	30.076	
1927	5.900	36.636	
1928	5.353	40.839	
1929	5.489	42.015	
1930	3.044	39.169	
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ 1925 — 1930		1,2%
1935	7.068	30.495	
1936	7.565	33.336	
1937	15.498	36.590	
1938	17.049	39.494	
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ 1935 — 1938		32,3%

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Πίνακας I [illegible]

Στήλη II — Υπηρεσία των προστιθέμενων αξιών μείον τα αποσβέσεις, πλην τα μερεύματα.

Στήλη III — Υπηρεσία των προστιθέμενων αξιών μείον τα μερεύματα και τα 50% των μισθών.

Στήλη IV — Υπηρεσία των προστιθέμενων αξιών μείον αποσβέσεις, μερεύματα και το 50% των μισθών.

Στις στήλες III και IV, δηλαδή, τα 50% συνυπολογίζεται στο μισθό, με κεφάλαιο.

Έτος	ΛΟΓΟΣΤΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ I	ΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ II	ΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ III	ΜΕΤΑΒΑΗΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV
1904	140%	131%	117%	97%
1914	149%	123%	106%	94%
1918	140%	125%	109%	94%
1928	149%	127%	100%	84%
1929	190%	169%	134%	119%
1935	159%	135%	121%	97%
1939	152%	151%		. (37)
1947	146%	120%	113%	98%
1950	159%	140%	118%	102%
1954	151%	143%	112%	98%
1958	185%	165%	121%	103%
1965	200%	172%	137%	124%
1966	219%	200%	140%	131% (38)

Η αφαίρεση αυτών των δαπανών είναι, στην αποτίμηση της κατανομής δημιουργίας ανάμεσα στις τάξεις πηγής, σχεδόν ίδια. Αν και σ' ένα σημείο αποβαίνει προβληματική. Από τον χρόνο του αίωνα ίσα μέχρι μετά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο τ' κόστος της υπηρεσίας πάρα αρχά. Τούτο δηλαδή στην μεταπολεμική κατάσταση της ανεργίας και το δυνάμωσε τον εργατικών αγώνων. Τα ποσοστά ήγεται ίσπερα από μια στην περίοδο εξαιρέσεων του 1923-1929 τον αποτελεσμα τις κρίσεις αύξησης στην παραγωγικότητα της εργασίας, παραγωγή συνεπείας διαρκείας και της ανεύρεσης, σε βάθος και σιγαστή της δυναμικής. Πέρα, ιστορικό ίσα 5.0 τ' ανέβαν τρόπο, πάνω σε μ' μεγάλη οικονομική κρίση, τον αποτελεσμα τη αύξηση, αυτή μερική αποκλίσεις κάθε μείωσε την δαπάνη υπηρεσία και

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
1970	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

πτυξης οι αυτά παρεξήνει τις κοινωνικές ανισότητες. Αφετέρου με ό,τι από ένα δημιουργικό δικό χρόνο [illegible] αυτό τ' δείχνει και προκειται δίλοιστε — η άρχισε να μιλάνε τι ή διαφορά ανάμεσ μυθικής ανάμεσα στ' χώρα που έχανε κεφάλαιο κι αυτή από εδάφη. Τόσο δίμο, εξαρτε-τα σε μονάδα δαθμό από την οικονομική και κοινωνική δομή της χώρας κατ' αλλάνει το κεφάλαιο — δε είναι μιά χώρα κόλπος ανδιαμιγκα-νισμένη, ή δίν, διαδικασία είναι ανεπίφραστη, δε κάνει πρόκειται γιά δημοκρατικοποιημένη μισοαποικιακή χώρα, ή διαδικασία κατή φτορεί να σκα-μπηθή για μακρύ χρονικό διάστημα. Από την άλλη μεριά οι δύκοι θα κατάλληλη από δυσφορία κεφάλαιο, ή εξοικείωση φρενα-κών χρεών με τήν αντιμάχεια κι νει μεταφερθεί κα κρίνει τον δγκο της παρανόμενης δαπανής κι δεν δυνατοποιεί κι δυνολέξει, τήν παρα-πέρα αύξηση στ' ποσοστό δαπανής.

Ομως, στις δυνάμεις τούτες κοινωνίες φυσης τοῦ κεφαλαιου πρός τή [illegible] κοινοι τοῦ μέσου ποσοστοῦ τοῦ κέρδους τ' κι ο ασυδάλα δεν είναι οι διαμορφωνόμενες μισοαποικιακές δυνάμεις αλλα οι ίδιες επιστάσεις στήν πάλη τῶν εξέων. Ο δεύτερος κατακλεισμός είναι μιά σχολή γιά το προλεταριατο. Τ' ανεχώνει κι κατεκτικτή δχι μονάχα μιά τήν δίμεση κατανοητή τής κοσμικοποιημένης δίμας ανάμεσα σε μα-σίδιος και κέρδη, γιά καί μ' δλα τα προβλήματα τής οικονομικής πολι-τικής κι ανάπτυξης κι εξαιτερα μ' τήν εφαρμογή τοῦ πρτοτύπου παγα-νιστής κι εργασίας κοπώς και μ' [illegible] τα θέματα πού φορτίζει τήν ε-ντηση τής πολιτικής δύναμης.

6

ΤΟ ΙΔΙΚΟ ΣΤΗΝ ΙΡΙΤΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΒΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Πρέπει τώρα νὰ προσπαθήσουμε νὰ συνδέσουμε δυὸ ἀναλύσεις ποὺ ἐπιχειρήθηκαν στὰ προηγούμενα κεφάλαια: Τὴν ἀνάλυση τῶν κρατούντων καὶ μεταβαλλομένων πρότυπων ἐξόδου τῆς παραγωγικότητας καὶ τῶν ἐπικαλούμενων κρίσεων κατανάλωσης ποὺ παίρνει ἡ ἀναζήτηση ὑπερκέρδους, καὶ τὴν ἀνάλυση τῶν αἰλεπάλληλων κρίσεων κεφαλαίου ποὺ πήραν οἱ μηχανὲς κίνησης κ. τ. λ. πηγὲς ἐνέργειας, ποὺ καὶ καθορίζουν τὴν ὅλη δομὴ τῆς παραγωγῆς στὸ Τμῆμα Ι.

Στὸν καπιταλισμὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ συναγωνισμοῦ οἱ δαπανὲς κινητήριας δύναμης γιὰ τὴ διευρυνόμενη ἀναπαραγωγὴ παρουσιαζόταν ἡ ἄνιση καὶ συνδυασμένη ἀνάπτυξη διάφορων τομέων καὶ περιοχῶν ἰσα στὶς κύριες καπιταλιστικὲς χῶρες. Ἡ ἐπικράτεια τῆς καπιταλιστικῆς ἐμπορευματικῆς παραγωγῆς στὴ γεωργία ἀπελευθέρωσε χρήματικὸ κεφάλαιο κι ἐκτόπισε παραγωγοὺς ἀπὸ τὴ γῆ, ἀποτελώντας τὴ σταθερὴ διαρροὴ τοῦ κεφαλαίου πρὸς τὶς μεγάλες βιομηχανικὲς περιοχές, ὅπου καὶ ξαναβρίσκε, ἐνσωματωμένος στὴν ἐργατικὴ ἀγορὰ τῆς βιομηχανίας, τοὺς ἀπαλλοτριωμένους προλετάριους.

Μποροῦμε λοιπὸν νὰ διακρίνουμε ἀκόμα καὶ δυὸ ἐνδιάμεσες φάσεις: Ἡ πρώτη ἦταν ἡ παραγωγὴ μηχανῶν κίνησης καὶ μηχανῶν νὰ τὶς κατασκευάσουν μηχανῶν κίνησης — ἑνὸς σημαντικοῦ δηλαδὴ μέρους τοῦ Τμήματος Ι, ποὺ ἡ παραγωγή του δὲν ἐξυπηρετοῦσε πιὰ ἐμπορεύματα τοῦ Τμήματος ἀλλὰ μένει πίσω στὸ Τμῆμα Ι — γίνεται κυρίως βιοτεχνικὰ καὶ χειροτεχνικά. Καὶ τὸ τελευταῖο μέρος τῆς παραγωγῆς κινητήρων στὴ γεωργία ἐπιβιώνει σὲ μιὰ βιοτεχνικὴ βάση. Σ' αὐτὴ τὴ φάση μονάχα στὶς βιομηχανίες ἀέρος καὶ κλείστου ἐδάφους, παραγωγικὲς διαδικασίες ἔχουν μηχανοποιηθεῖ σ' αἰσθητὸ κλίμακα. Μὲ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Τμήμα Ι

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Κατά βάθος λόγο [illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

[illegible]

	1929	1969
[illegible]	59%	92%
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Φρίγιας Πόλλοι. Γράφει [illegible]

[illegible]

[illegible] τῆς, δείχνει τὴν αἰέχην τῆς [illegible] τοῦ [illegible] τοῦ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]. Ο παρακάτω πίνακας εξηγεί γιατί δεν τρέχει με [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

τα, καὶ κοινωνικὴς τρίτης. Πέραν δὲ τοῦ γενικοῦ λόγου τῆς κοινωνικότητος, ἡ γραμμὴ σημεῖο ἡ γραμμὴ δηλαδὴ μείωση τῶν ὅρων τῆς παραβολῆς, ἀναμένει νὰ τὴν ἐξακολουθήσει τὸ παράλληλο ἕνα ἀνάλογο μέτρο καὶ δίδοται σὲ ποσοστὸ ὑπερβολῆς ἴδιον χαρακτὴρ τὴ ἐπιφάνεια ἡ δυναμικὴ τῆς διεκπεράσεως καὶ τῆς καταπροσπάθειας, ἀπὸ σημεῖο ἡ ἀρχὴ τοῦ δεύτερου κλάδου εἶναι ἀλληλεξάρτητη μὲ τὴν ἀρχικὴ ἀξία, ὅτι παραγωγικὸν δυνάμεων. Ἔχει μιὰ τέτοια ἰσχὺ ποὺ εἶναι ἐπιλεκτικὴ λόγῳ. ἀντὶ γιὰ τὴν ἀνελαστικότητα τοῦ καταναλωτοῦ μ' ἕνα ἀκόμα καὶ γενικὸ σύστημα, χαρακτηρίζεται μονάχα ἡ ἀποκαταστατικὴ τοῦ σύστηματος κι ἄλλη ἐκδεχόμενα τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ. Ἡ διάγραμμα κατασκευάζει ἡ δυναμικότητα ἀποστρεῖ ἐπομένως. Ἀπὸ κέντρο τῆς ἀνάπτυξης τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων μετὰ ποὺ κατανάλωσε εἴκοσι χρόνια ἄλλη τὴ σημασία του.

7

Η ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ Η ΠΙΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η συντομευση του χρονου περιστροφης του παγιου κεφαλαιου παρουσιαζεται σαν ενα απο τα κυρια χαρακτηριστικα του ωστερου καπιταλισμου. Υπαρχει κατι γυρω απο τη συντομευση αυτη η επιταχυνση της τεχνολογικης προοδευσης (1) που με τη σειρα της προκαλειται ανεξαρτητα απ' αλλα απο μια ανακατανομη του εισοδηματικου κερδους που θα συνοδευοταν ακομα σε ορισμενες παραγωγικες δραστηριοτητες, αλλα δικαιολογει περισσοτερο οι αναγκες που προκυπτουν απο την παραγωγη, δηλαδη στην ερευνα με ολοκληρωση (2). Πιο πανω ειπαμε οτι ενα ακομα σημειο για τον εξελικτικο συνεχισμο με κρατη ειχε καπιταλιστικα, οπου η ανοδος στο ξεπερασμα δε θεωρουσαν κανενας ειδους προυποθεση για την αξιοποιηση της παραγωγης, εκτος αν η εσωτερικη λογικη της οικονομικης ανοδου.

Στην ιστορια του καπιταλισμου, ενεργοι ανταγωνιστικες παραγοντες για τη συντομευση του χρονου περιστροφης του παγιου κεφαλαιου ειναι δυνατολογες. Η γενικη ταση κατω απο αυτες τις συνθηκες ειναι σημαντικη η ενεργοποιηση ρυθμιστη η διαρκης παρατηρουμενη ανοδος στο ποσοστο κερδους. Η ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΗΝΕΠΙΤΑΓΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΕΥΡΥΝΤΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΓΙΑΤΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΓΙΑΝΑΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΠΑΤΕΣ ΑΠΟ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ (3). Σε ενα ενεργητικο τυπο των «διαφορων κεφαλαιων»

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (20)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

φαλείου ένεκα γ. [illegible] ανθοστεφανωτικής [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] τη διάδοση, [illegible] ξένες [illegible] [illegible] [illegible]

8

Η ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ

Η συγκέντρωση στο χρόνο περιστροφής του παγίου κεφάλαιου, συνδέεται στενά με την επιτάχυνση της τεχνολογικής ανανέωσης. Η πρόοδος αναφέρεται στη δεύτερη από την αρχή της έξοδο. Η επιτάχυνση της τεχνολογικής ανανέωσης, συνεπάγεται το επιταχυμένο ιδιόκτητο πάλαιωμα των μηχανικών εγκαταστάσεων που με τη σειρά του δημιουργεί την ανάγκη για μιαν επιταχυνόμενη αντικατάσταση του εφαρμόζοντα χρησιμοποιούμενου πάγιου κεφάλαιου, δηλαδή μεία τη συντόμευση του χρόνου περιστροφής του πάγιου κεφάλαιου.

Η επιτάχυνση της τεχνολογικής ανανέωσης ανακαλείται στη πιστημονική αφαίρεση της επιστήμης στην παραγωγή, μόλο που δεν πρέπει να τη θεωρούμε σαν ιστορικά διαμένα κι ξεχωρά δρόμο συνδεμένο με τη Β' Μάχη τόσο χωρά στα ιστορικά πως η επιστήμη άρχισε να εφαρμόζεται μόνο ο α θ ε μ ι τ α στην κατασκευαστικό τρόπο παραγωγής και πως υποχρεώθ ε κ ε αποτέλεσε τη βάση για την ανάπτυξη των τεχνών. Η ιδιοκτησία της ζωντανής εργασίας από τό κεφάλαιο έπαιξε με τις ρυγκάδες, τρόπο ξεκίνησε ξεκίνησε τη κατεύθυνση μιάν άμεσης εκμηχανικοποίησε. Είναι αυτό ο ένα μέρος, κι ανάλογα με τη εφαρμογή τεχνικών και χημικών νόμων κοινά εξ ιδίου από τη διαστήμη και κοιν εκτιμήσε στις μηχανές κι κάνει την εφαρμογή πάνω σε επιτελέσεις εργάτες. Όμως, η ανάπτυξη μηχανών πάνω σε μια ιστορία δοκιμή, ο χρόνος χρόνο αφού η μανία δημιουργία φτάσει ο ανθρώπος, δεδομένου και τ' κεφάλαιο δίδει δυνατότητες στ' ην υπηρεσία του κι αφού αγοράσει δικαιώματα, τις διαφορετικές μηχανές, μεγάλοι αριθμοί πάνω. Η ε π ι τ α χ υ ν σ η γ ι α τ ο κ ε φ α λ α ι ο ε π ι χ ε ρ η σ η κι η ε φ α ρ μ ο γ ή τ ω ν τ ε χ ν ι κ ω ν

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] *ἐξαγωγέων*(17)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] στὴ γενικὴ σχέση τῆς προσφορᾶς καὶ ζήτησης γιὰ τὸ [illegible] [illegible] ἐργατικὴ δύναμη, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ μέσο ἐκπαιδευτικὸ το[illegible] [illegible] καὶ [illegible] συμβάλλουν κα[illegible] [illegible] [illegible] τῆς [illegible] [68] [illegible] [illegible] [illegible] τῆς [illegible], ἔχει [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἔχει ἡ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὴν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] τῆς [illegible] [illegible] τῆς ἐξειδίκευσης. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὴν [illegible] [illegible] καὶ γιὰ [illegible] [illegible] [illegible] ποὺ νὰ δίνει τὴν [illegible] τῆς [illegible] [69]. Σ' [illegible] [illegible] τὴ ζήτηση γιὰ [illegible] ἐργατικὴ δύναμη, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἡ [illegible] τῶν [illegible] γιὰ [illegible] στὴ [illegible] [70]. [illegible] πῶς ὁ [illegible] [illegible] [illegible] ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ καλύψει τὶς σχετικὲς ἀνάγκες [illegible] [illegible]. Οἱ [illegible], [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] δὲ [illegible] στὴ [illegible] [illegible] τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τομέα, ἀλλὰ στὴ [illegible] [illegible] στὴν [illegible] τοῦ κεφάλαιου καθὼς καὶ στὴν [illegible] [illegible] [illegible] ἀνάντια στὶς καπιταλιστικὲς σχέσεις παραγωγῆς. Ἡ [illegible] [illegible] [illegible] εὔκολα νὰ [illegible] καὶ στὴν [illegible] [illegible] [illegible], ὄχι ἐπειδὴ ὁ ἐκπαιδευτικὸς τομέας εἶναι [illegible] ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι [illegible] στὶς ἀνάγκες τοῦ [illegible] [illegible] [illegible] ὅλο καὶ πιὸ [illegible] μὲ τὸ [illegible] τῆς [illegible] [illegible] [illegible] [71].

9

Η ΜΟΝΙΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ ΚΑΙ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ

Από κοντά στο 1940 η παραγωγή των όπλων παίζει ένα βαρυσήμαντο ρόλο στην οικονομία του ιμπεριαλισμού. Η οικονομία αυτή πέρασε τώρα από τρεις και περισσότερες χρόνια ιδιόμορφης εξοπλιστικής προσπάθειας. Δεν υπάρχει κανείς δισταγμός, ενδεχομένως, ή τάση αυτή πρόκειται να εξακολουθήσει στο μέλλον. Αναρωτιόμαστε έπομένως ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του δεύτερου καπιταλισμού που κι πρέπει να εξηγήσουμε με βάση τη δομή βασικών κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης του συστήματος. Πρέπει πρωτίστως να εξετάσουμε κατά πόσον δημιούργησε κάποια χαρακτηριστικά του δεύτερου καπιταλισμού από τον διαφωτισμό από προηγούμενες φάσεις της κοινωνίας, σχετίζονται με τις μακροπρόθεσμες των εξοπλισμών και κατά πόσο οι παρόμοιες, αν υπάρχουν, των εξοπλισμών σήμερα, τα χαρακτηριστικά αυτά πρόκειται να δίδουν τις αρχαίες τους και παρεκτός στην ιστορία του δεύτερου καπιταλισμού.

Η παραγωγή βλημάτων και οι εξοπλισμοί κοστίζει δεν είναι κάτι το καινούργιο στην ιστορία του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Διαμέσου του δημόσιου χρέους στην εποχή των δυναστειών πολέμων του 18ου αιώνα, οι εξοπλισμοί διευκόλυναν κάθε μια τη πρωτοπορία, αναπτύσσοντας και διεύρυνσαν τη γένεση του κεφαλαιοκρατικού. Σε μια σύγχρονη εποχή οι εξοπλισμοί και οι πόλεμοι έπαιξαν ένα σημαντικό ρόλο στην διπλωματικά, παράγοντα, για την ενδυνάμωση ή τη διεύρυνση της κοινωνικής, έτσι, η ένωση της Αγγλικής δημοκρατίας μετά το 1799, η κοινωνική παραγωγή στη Γαλλία κατά τους ναπολεοντείους πολέμους, ο πρωσικός πόλεμος ένωσε τη Βόρεια Ιταλία και τη Ρουμανία, οι εξοπλισμοί αν μιχλίς για την ενδυναμώνεται της Ιαπω-

[illegible]

1939 — [illegible]	1949 — [illegible]	1959 — 9,7%
1940 — [illegible]	1950 — [illegible]	1960 — [illegible]
1941 — 11,1%	1951 — 13,4%	1961 — [illegible]
1942 — [illegible]	1952 — [illegible]	1962 — 9,4%
1943 — [illegible]	1953 — 13,6%	1963 — [illegible]
1944 — [illegible]	1954 — 11,3%	1964 — [illegible]
1945 — [illegible]	1955 — [illegible]	1965 — [illegible]
1946 — [illegible]	1956 — [illegible]	1966 — [illegible]
1947 — [illegible]	1957 — 10,2%	1967 — [illegible]
1948 — [illegible]	1958 — 10,4%	1968 — [illegible]
		1969 — 9,7%

[illegible]

[illegible]

5. Η παρουσία ομόφωνων ιδιωμάτων σε ή δοκιμία [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Τρόπον τινά [illegible] [illegible] [illegible]

I 130.000c + 52.500v + 52.500m = 235.000 I
II 90.000c + 52.500v + 52.500m = 195.000 II } 430.000

ὕστερα ἀπὸ τὸν παρακάτω παραγωγικὸ κύκλο μὲ ἕνα Τμῆμα III

I 126.000c + 50.000v + 52.000m = 228.000 I
II 84.000c + 50.000v + 52.000m = 186.000 II } 430.500
III 10.500c + 2.500v + 3.500m = 16.500 III

ποὺ θ' ἀκολουθεῖται ἀπὸ ἕναν τρίτο παραγωγικὸ κύκλο μὲ τὴν παρακάτω σύνθεση:

II 80.000c + 50.000v + 50.000m = 180.000 II
I 120.000c + 50.000v + 50.000m = 220.000 I } 400.000

τότε ἔχουμε μιὰν αὔξηση στὴν ἀξία τῆς ὀργανικῆς σύνθεσης τοῦ κεφαλαίου ἀπὸ 2 σὲ 2 ¼. ἐνῶ τὸ μέσο ποσοστὸ τοῦ κέρδους [illegible] ἀπὸ τὸ

$$\frac{100.000m}{200.000c + 100.000v}$$ στὸν τρίτο παραγωγικὸ κύκλο

[illegible] σὲ

$$\frac{107.500m}{220.000c + 102.500v}$$ στὸ δεύτερο παραγωγικὸ κύκλο

Τώρα [illegible] ὅτι ἡ [illegible] ἀνέβηκε ἀπὸ 100% σὲ 104,5% [illegible] ἀπὸ τὸ [illegible] λόγω 5.000 μονάδες ἀξίας [illegible] τὸ κράτος γι' ἀγορὰ [illegible] [illegible] ἀγαθῶν ἀπὸ τοὺς ἐργάτες. Ὅσο μεγαλύτερο τὸ Τμῆμα III καὶ ὅσο πιὸ γρήγορη ἡ αὔξηση τῆς ἀξίας [illegible] ὀργανικῆς σύνθεσης τοῦ κεφαλαίου, τόσο περισσότερο θὰ [illegible] τὸ ποσοστὸ ὑπεραξίας νὰ μεγαλώνει ἀνάλογα μὲ τὴν αὔξηση στὴ σχετικὴ ὑπεραξία, προκειμένου ν' ἀποτραπεῖ ἡ διαφορετικὰ ἀναπόφευκτη πτώση στὸ μέσο ποσοστὸ τοῦ κέρδους. Αὐτὸ ὅμως θὰ ὁδηγοῦσε πολὺ γρήγορα σὲ μιὰν ἀπόλυτη μείωση τῶν μισθωτῶν, πρᾶγμα ποὺ σὲ κανονικὲς συνθῆκες μ' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ἂν π.χ. [illegible] [illegible] παραγωγικὸ κύκλο μέχρι τὸν [illegible] τὸ [illegible] σταθερὸ κεφάλαιο αὐξηθεῖ κατὰ 10%, ἀπὸ 230.000 σὲ 253.000 μονάδες ἀξίας, ἐνῶ ἡ ἀξία τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος μεγαλώνει κατὰ [illegible] ἀπὸ 430.000 σὲ 452.250, τότε, γιὰ νὰ [illegible] τὸ μέσο ποσοστὸ τοῦ κέρδους στὸ 33,3%, πρέπει ἡ ἀξία τοῦ μεταβλητοῦ κεφαλαίου νὰ πέσει ἀπὸ τὶς 107.500 στὶς 95.775 μονάδες ἀξίας. Ἡ παρατηρούμενη [illegible] [illegible] [illegible] ὡς ἑξῆς:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

3. Η κοινωνική παραγωγή και οι δυνατότητες αξιοποίησής του περιβάλλοντος

[illegible]

Τ.Α. [illegible] 1.000.000 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(δχι μόνο καθάρισε τα δάλλα και καθαρό) δίπως προκύπτει από τ[illegible] καμακάτω σ[illegible]

Δεύτερος κύκλος (ξαναθάρισμα εισόδημα από τον κοινωνικό κόσμο τάξεων)

I	120.000κ	48.500ν	48.500m
II	80.000κ	48.500ν	48.500m
I	10.000κ	3.000ν	3.000m
	100.000		100.000

Τι άγορά εδόθη εξισωτικό σε ονομαστική αξία 16.000 μονάδων εξαιρείται με φόρους από εκείνη σε εργασιακό εισόδημα ύψους 10%, την διαφορά κατά 6% Η τελική εικόνα του κράτους κατανομής του κόσμου παρουσιάζεται στίς δύο εξής

Πρώτος κύκλος (καθαρό εισόδημα από τον κοινωνικό τάξεων)

I	120.000κ	48.500 καθαρά ν	40.500 καθαρά m + 7.760 φόροι γι' άγορά III
II	80.000κ	+ 48.500 καθαρά ν	+ 15.500 καθαρά m + 7.760 φόροι γι' άγορά II
III	10.000κ	+ 2.700 καθαρά ν	+ 2.320 καθαρά m − 480 φόροι γι' άγορά III
	90.000	94.000	69.000

Δεύτερος κύκλος (ξαναθάρισμα εισόδημα τον κοινωνικό τάξεων)

I	125.000κ	+ 50.000ν	+ 50.000m
II	82.000κ	+ 50.000ν	50.000m
III	13.000κ	+ 4.000ν	+ 4.000m
	104.000		104.000

Η άγορά εδόθη εξισωτικό σε ονομαστική αξία 20.000 μονάδων εξαιρείται με τους φόρους, από εκείνη σε εισόδημα σε [illegible] κάτω στην κατανομή με 7%. Η τελική εικόνα [illegible] κατανομής, [illegible] αξίας και [illegible] εισοδήματος από δεύτερο κύκλο διαμορφώνεται [illegible] ως εξής.

[illegible]

I [illegible] III

[illegible] III

[illegible] III

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

4. Η μεταφραστική τέχνη Ιδιαίτερα και οι δυσκολίες μεταφοράς, ανάλυσης και δυνατών αποκλίσεων

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] οἰκονομία καὶ στὴν [illegible] τῆς ἐπιβράδυνσης στὴν αὔξηση τῶν ἐξοπλιστικῶν δαπανῶν μιὰ μετατόπισης ἀνάμεσα ἀγορᾶς σ' ἕνα ἀγορὰ [illegible] καὶ τὴν κρατικὴ [illegible] δαπάνες [illegible]. Ἡ μετατόπιση αὐτὴ μειώνει [illegible] τῆς ἐξοπλιστικῆς οἰκονομίας ν' ἀπαλύνει τὶς κρίσεις [illegible] τῆς [illegible] οἰκονομίας. Γιατὶ ἡ ἐπιβράδυνση στὴν αὔξηση τῶν δαπανῶν ἔρευνας, [illegible] ἀπασχολούμενοι, ἀπολύσεις (καὶ καταστροφὲς) γιὰ [illegible] πρόσθετης δαπάνης [illegible]. [illegible] παραθέτουμε στοιχεῖα.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ (δίσεις σὲ δισεκατομμύρια) σὲ σταθεροποιημένα δολλάρια		Ποσοστὸ παραγωγῆς [illegible]
1939/40	1,5	0,8%
1944/45	81,3	1,7%
1952/53	60,4	6,5%
1957/58	44,2	10,2%
1960/61	47,5	10,2%
1962/63	50,0	10,0%
1963/64	56,4	10,0% (22,4% μαζὶ μὲ τὶς διαστημικὲς δαπάνες. Τὸ ποσοστὸ γιὰ τὸ 1960/61 θὰ ἦταν τότε 17,0%) (**)

Οἱ δύο τελευταῖες στατιστικὲς εἶναι ἀκόμη πιὸ εὔγλωττες.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΑΓΑΘΩΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

1956	9%	1961	7,8%
1958	9,1%	1962	7,8%
1960	7,6%		

Καὶ ἐπίσης.

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

10

Η ΑΙΘΗΝΙΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

τρόπαλη (14)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ἀλλὰ [illegible] ἐπιχειρήσεις [illegible] κοσμοπολιτικαὶ φιλοσοφικαὶ κηρύγματα [illegible] Θὰ ἐξετάσωμεν τὰ Ἕλληνα καὶ Ἕλληνα περάσματα κατὰ πάσας τὰς ἀντικοσμοπολιτικὰς σημεῖα ἕνα ἕνα καὶ μεγάλη δεξιότης ἀναγνωριστικῆς τοῦ περασμένου [illegible] καὶ ἀκριβὴς κρίσις περάσματος καὶ χρήσεως, πρέπει νὰ συνχρησιμοποιῆται ἀνάμεσα σὲ ἄλλα ἀναγκαιοτικὰ εἰς τὸν οἰκονομικὸν προγραμματισμὸ καὶ τὴν ἀναπτυξιακὴ πολιτικὴ σὲ ἕθνικὸ πλάνο, μ' ἀποτέλεσμα ἡ ἀναπτυξιακὴ οἰκονομία [illegible] ἀπὸ μιὰ περίοδο ἐξαρτησιακὴ ἀνάπτυξης, κατὰ τὴν ὁποία, νὰ γίνει πολὺ καὶ ἀναρμόδιος σὲ [illegible] χρήσεις.

11

ΝΕΟΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΙΣΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καί ἡ [illegible] τῆς διαφορᾶς [illegible] [illegible] πού χαρακτηρίζουν τήν ἱστορία τοῦ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] μέ τή [illegible] τους καθορίζονται πάλι ἀπ' αὐτές τις διαφορές. [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ 19ου αἰώνα ἡ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] τις πρώτες ὕλες κι ἀπό [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] χρησιμοποιοῦνταν γιά τήν παραγωγή [illegible] [illegible] μέ τή [illegible] τῆς διαμόρφωσης μεγάλων πλεονασμάτων [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] χῶρες καί μέ τήν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Δύση, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ἀπό τις μητροπόλεις στις ἀποικιακές καί [illegible] χῶρες. [illegible] [illegible] [illegible] ἱμπεριαλιστικῆς περιόδου [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἀπό τή διαφορά [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] στις ἀποικίες.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] γιά τή μεγάλη διαφορά [illegible] [illegible] [illegible] τοῦ κέρδους στις ἀποικίες καί τις μητροπόλεις, [illegible] [illegible] [illegible] στο δεύτερο κεφάλαιο [illegible] τοῦ ἔργου.

1. Ἡ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] τῶν μητροπόλεων.

2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] στις ἀποικίες, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] στις μητροπόλεις [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἡ παραγωγή [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] στις μητροπόλεις. (Βέβαια ἡ παραγωγή [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] στις μητροπόλεις.) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τῆς [illegible] τῆς [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Η πραγματική [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

4. [illegible] "Das Kapital" [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

6. [illegible] Ibid., [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

5. London, [illegible] Ibid. [illegible] 551.

6. [illegible]

[illegible]

8. [illegible] Economic [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

37 [illegible], [illegible], [illegible]

[illegible]

Gonder", [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

42 "Structural Abstract of [illegible]

[illegible]

[illegible] 508.

Мрчк. сер. 12. Новембр, 1961.

[illegible]

[illegible]

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ 7ου ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

[illegible]

[illegible] ed. 193–196.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Marnpurin "Kapitalism" 1967, str. 51, 52.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

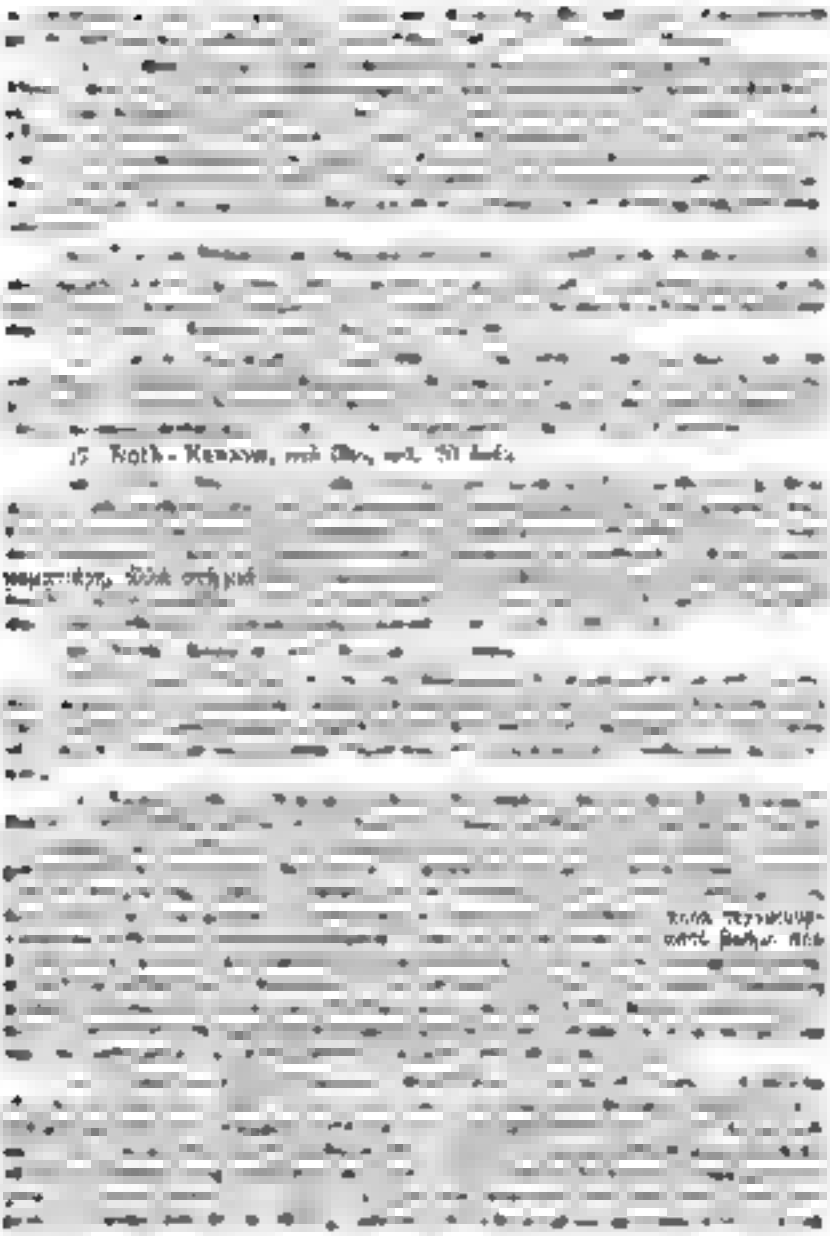

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

25. "Neue Zürcher Zeitung" 25.3.71.

Problem und Problems", Bln. Tägs. 1969.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] polska, 1971

[illegible] Industrial Conference Board

[illegible]

[illegible]

[illegible]

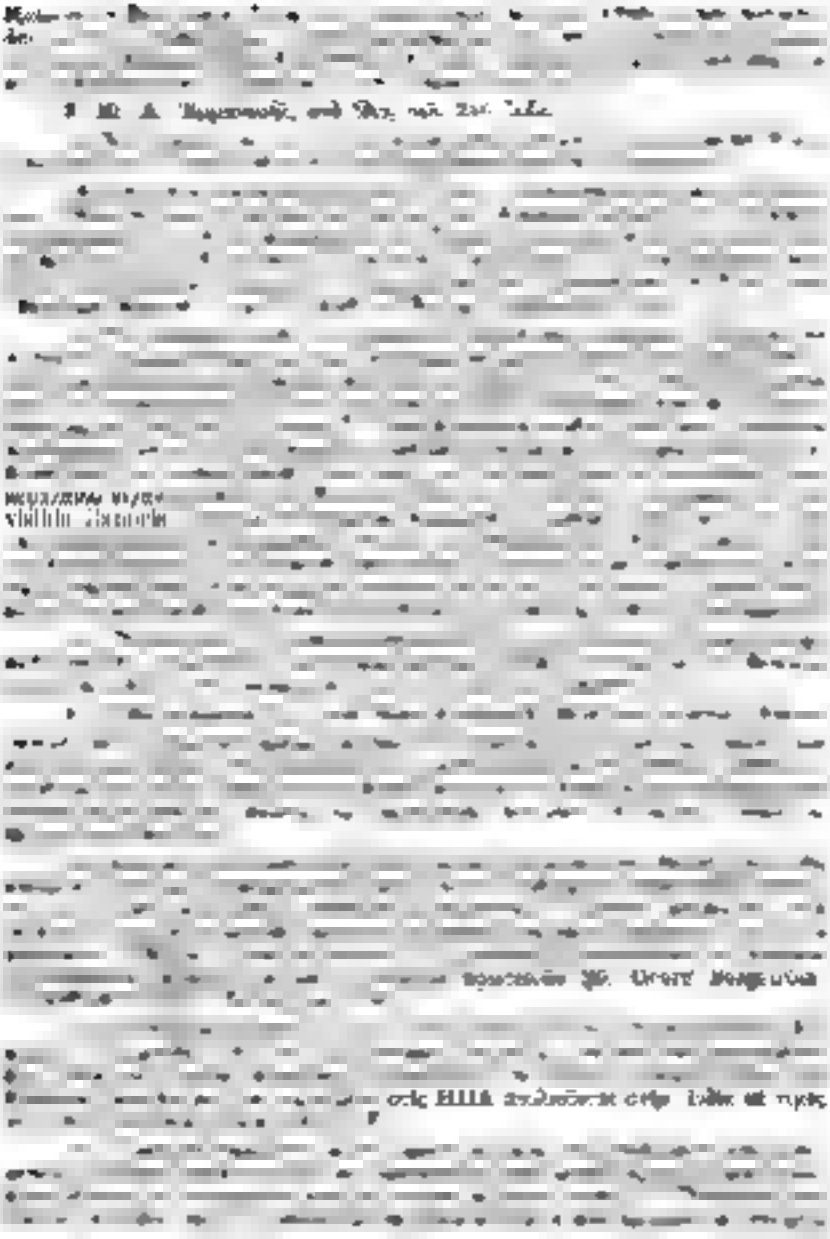

[illegible]

[illegible]

Raul Marx [illegible]

[illegible]

Raul Prebisch, "The Economic [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] χώρες, πραγματοποίησε τὸ 1965, μόνο 5 ἀπὸ ἕξι βασικοὺς πρόσφυγες. [illegible] τὸ ποσὸ τῶν 600 δισεκατομμυρίων δολλαρίων [illegible] Ἐπιστήμες: Πολιτικὴ, σελ. [illegible], 2001). Τὸ κεφάλαιο ἡ ἀναμφισβήτητη ἐξουσία εἶχε φτάσει τὸ ὕψος τὸ 90% καὶ περισσότερο. Ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα κατάφερε τὸν ὑπανάπτυκτο κόσμο γιὰ πάντα.

64. Aníbal Quijano, "Redefinición de la Dependencia y Proceso de Marginalización en América Latina", σελ. 13 Sobe.

65. Günther Nolmer, στὸ ἴδιο, σελ. 20 - 21. Ἀλλὰ, ἐκείνοι ποὺ ἔζησαν τὴν ἐμπειρία τοῦ ἕνα μέρος ἀπὸ τὴ δεκαετία, τὸ ἡ ἀποφασιστικὴ μεταβολὴ ἔνιωθε ἀπὸ τὴν κλίμακα ἀνεκτίμητη, ἀντικαθιστῶντας, ἀπὸ τὴν κυριαρχία, ἀπὸ τὴν χαρακτηριστικὴ δηλαδὴ μορφὴ τοῦ ἀναπτύσσεσθαι, τὸν ἴσκιο αὐτοκαταστροφῆς.

66. Αὐτὰ φυσικὰ ἀποτελοῦν τὸ ἕ. μ. ἡ μεγαλύτερα. τοῦ ἔχει ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ἀνεκτίμητης ἐνέργειας. Ἀπὸ τὸ ἕνα χρηματοπιστωτικὸ ἔθνος ἔφτασε τὸ 60% ἀπὸ ἀπαρτὶ τὸ 1961, 85% τὸ 1966 καὶ 75% τὸ 1971

67. Franz Hinkelammert, στὸ ἴδιο, σελ. 82 - 96.

12

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ» ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ

Σέ σύστημα νεανικοποίησης ἐκφυλισμένης μικτικῆς παραγωγῆς πού εἶναι, ὁ καπιταλιστικός τρόπος παραγωγῆς προϋποθέτει ἕνα ἀναπτυσσόμενο κοινωνικό καταμερισμό τῆς ἐργασίας(1). Ἀν προβάλλει ἀρχικά τό φαινόμενο τοῦ διαχωρισμοῦ τῆς γεωργίας ἀπό τό βιοτεχνικό τοῦ χωριοῦ ἀπό τήν πόλη, κι ἄν αὐτό ἀργότερα καταλήγει στήν ἀντιπαράθεση τῆς παραγωγῆς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν (τοῦ Ο Ι Γρηγόριος) στήν παραγωγή μέσων παραγωγῆς (τοῦ Ι Τμημάτος), ὅπως αὐτό τέλος ἡ διαλεκτικά ἀδιάκοπα μεγαλύτερο καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας ξεπερνά καί τόν αὐστηρό τοῦτο διαχωρισμό τῶν δύο βασικῶν τομέων παραγωγῆς. Ἀκριβῶς ὅπως προκαλεῖ τήν τελειοποιή ἀνάλυση τῆς ἐνότητας ἀνάμεσα σέ γεωργία καί βιοτεχνία, ἔτσι ἔτσι καί ἡ καπιταλιστική ἐμπορευματική παραγωγή λόγω καί μιά σειρά ἄλλες ἀλληλοσυνδέσεις πού διαμορφώθηκαν στίς προκαπιταλιστικές κοινωνίες ἀνάμεσα σέ διάφορες κατηγορίες παραγωγῆς — δεδομένου γιά τοῦτο ὅτι ὅλες τομεῖς ἀπλῆς ἐμπορευματικῆς παραγωγῆς καθώς καί παραγωγῆς καθαρῶν ἀξιῶν χρήσης κοῦ ὁ προκαπιταλιστικές κοινωνίες κληροδότησαν στήν ἀστική κοινωνία.

Στήν καπιταλισμό τοῦ ἐλεύθερου ἀνταγωνισμοῦ ὁ προκαπιταλιστικός καταμερισμός τῆς ἐργασίας διάφορα προκάλεσαν τό δεκαπλασιασμό. Μέ τή διάδοση τεχνολογικά, ἐπανάσταση ἡ δεκάδικοι ἀν τε ἐπεκτάθηκε ἄμεσα στή γεωργία. Ἔτσι κι ἀλλιῶς ἡ διαμόρφωση μιᾶς ἀγορᾶς ζήτησης γιά τίς γεωργικές πρώτες ὕλες τῆς βιοτεχνικῆς παραγωγῆς καθώς καί γιά τό κρέας εἶχε ν ἡγήσει σέ μιάν αὐξανόμενη ἐξειδίκευση διάφορων γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων(2). Σ' αὐτή τήν ἐξειδίκευση προστέθηκε ἀκόμα μετά τήν ὀξεία κρίση τῆς κεντρικοευρωπαϊκῆς καί δυτικοευρωπαϊκῆς γεωργίας στήν

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ἐν τῷ κόσμῳ[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Aceté quiteroni vé Zinapécpe [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

13

Ο ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

[illegible]

[illegible]

[illegible] τοῦ συνεπικοῦ προϊόντος ἀπὸ τῆ[illegible]

[illegible] τιμὴ καὶ τὴν ἀξία, [illegible]

[illegible] *σε μέγεθος: Σὺ φορᾶς τὸ χρόνο*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] κίνας γιά μιά κρίση.(17)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Γερμανών [illegible] [38] [illegible] στρατιωτική [illegible] ή πολιτική [illegible] Όμως, μετά [illegible] Ό [illegible] [illegible] κεφάλαιον.

Τήν [illegible] Όπως [illegible] [39]

Έτη	Α [illegible]	Β [illegible]	Γ [illegible]	Β [illegible]	Γ [illegible]
1940	[illegible]	207.4	[illegible]	[illegible]	73,6%
1950	284.8	[illegible]	[illegible]	[illegible]	97.2%
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	67.8%	[illegible]
1960	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1965	684.9	[illegible]	[illegible]	[illegible]	127.1%
1969	932.1	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible] 1945 [illegible] 1925 [illegible] 139.7 [illegible] 1945 [illegible] 'Αξίζει [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ΑΝΤΙΣΤΑΤΙΚΗ ΕΞΛΙΞΗ. Ένάντια [illegible] πολύ κτέ πρότα με [illegible]

[illegible] πρακτικά[illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — [illegible] 80 με 73% [illegible] 520%. Σε [illegible] ἔφιππος [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ημερομηνία	Αξιόγραφο
20.000 κάτω νομισματικές	10.000 [illegible]
	5.000 [illegible]
	3.125 [illegible]
	1.875 [illegible]
11.000 κάτω νομισματικές ή πιθανά	3.750 [illegible]
	2.250 [illegible]
	[illegible]
	687,5 [illegible]
	625 [illegible]
	175 [illegible]
	1.500 [illegible]
3.000 νεοφώτα νομισματικά	1.250 [illegible]
	750 [illegible]
	625 [illegible]
	[illegible]
	500 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

αύξηση στην **ποσότητα του χρήματος δε συνεπάγεται** αυξήσεις στις τιμές. Και ο δεύτερος λόγος καθαρματικός παρέμενε ακόμα και την εποχή της οικονομίας όπου η δραστηριότητα του καπιταλιστικού κεφαλαίου δηλαδή το δοσμένο και το ανεξαρτήτου ποσοστό του κέρδους, με όχι η ποσότητα του χρήματος[4η]. Αυτό σημαίνει πώς μια αύξηση στην ποσότητα του χρήματος σε περιόδο ύφεσης, κρίσης, δεν οδηγεί αυτόματα σε ανάπτυξη των παραγωγικών επενδύσεων — όπως χρειάστηκε να μάθουν οι Δάρος δικό τους και οι βάρος — αλλά αντίθετα ο Μίλτον Φρίντμαν με τη σχολή του μέσα από πρώτο εξάμηνο του 1971, όταν αυξήθηκε κατά 6% η ποσότητα του χρήματος, άλλα η τιμή μόνο κ. 5 κατασχέθηκε δημιουργώντας[4η]. Η λειτουργία που υπηρετεί ο μονιμοποιημένος πληθωρισμός στον ύστερο καπιταλισμό, να βοηθήσει, μηδενίζοντας την συγκέντρωση της ποσότητας στις εμπορευματικές ξένες, να διευκολύνει τη συσσώρευση του κεφαλαίου, ν' ανεκρίνει, στην ανοδο στο ποσοστό της υπερβάλλει και να διευκολύνει το προσωρινό ξεπέρασμα των δυσκολιών κρυστάλλωσης με δάνεια ενώ ταυτόχρονα η διεύρυνση των πιστώσεων δείχνει και τα όρια αποδοτικότητας, πού δεν μπορεί να ξεπεράσει ο έρπων πληθωρισμός — έξω δν γίνει η λειτουργικότητά του, ίδιον δν μετατραπεί σε καλπάζοντα πληθωρισμό. Με τα όρια αυτά και σε συσχετισμό με τις ειδικές μορφές, του θεωρητικού κύκλου στον ύστερο καπιταλισμό, κατάφερε ήδη, στο επόμενο κεφάλαιο.

14

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΟΝ ΥΣΤΕΡΟ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ

Καθώς ξέρουμε, τέλος ανάπτυξη της μεγάλης καπιταλιστικής βιομηχανίας διακρίνει, ίσως ίσως ανάφορα στις παγκόσμιες δόρες, ένα ή λιγότερα μιαμορφο χαρακτηριστικό, ή κύκλους, διαλόγου κατά αλλεπάλληλες φάσεις ύφεσης, ανάπτυξης, κρίσης, υπερθέρμανσης, ύφεσης κ.ο.κ. [1]. Μαρξ σε μία ολοκληρωμένη ανάλυσή θεωρία του βιομηχανικού κύκλου αλλά των κρίσεων υπερπαραγωγής[1]. Εδώ θα μπορούμε να ανανέωνουμε τις γενικές γραμμές της θεωρίας του Μαρξ τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά του[1]. Αναφέρουμε πολλά από πρώτο κεφάλαιο τα αποσπάσματα κείνα του Μαρξ όπου αναλύεται η κάθε προσπάθεια ν' αποδείξουν οι κρίσεις αν μ' κάνει αίτια και τη χαρακτηρίζει ανάλογα σαν το προϊόν του συνόλου των ανταθέσεων στην καπιταλιστική τρόπο παραγωγής[1]. Γι' αυτό και μπορούμε ανάμεσα στ' ν' συλλάβουμε τον πολύπλοκο χαρακτήρα του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής σε καθαρά διαμόρφωσε της κυκλικής κίνησης στο μέτρο πόσο από τον κέρδους, αυτό κάθε χλεύασε μέσα της τη ανεμπόδιστη εξέλιξη όλων των δυνάμεων της παραγωγικότητας κι αναπτύσσεται.

Ανοδος στη δραστηριότητα είναι δυνατή μονάχα με ανοδο στο ποσοστό του κέρδους, αυτό κάνει δημιουργεί με τη σε μια της τις προϋποθέσεις, αλλά και κάνει διάρκειας της ύφεσης, κατά τις αναπτυξιακής δραστηριότητας. Σ' ένα δοσμένο σημείο της ανάπτυξης, δηλαδή, πρέπει ή αυξήσουν οργανικής σύνθεση του κεφαλαίου, ή ακόμα κάτω ή αύξηση ώστε εμπορευμάτων πρίν τιμές σταθερές καταναλωτές ν' κατεβάσουν το ποσοστό του κέρδους και ν' αυτοκτόνησαν σχετικά σύνταξη. Οι ανάγκες κατά αλλάζουν κι εκτοπίζουν στην κρίση υπερπαραγωγής. Η πτώση στο ποσοστό του κέρδους οδηγεί στην παρεμπόδιση των επενδύ-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

μιᾶς ἀντικυκλικῆς πολιτικῆς [illegible] ἀκόμη καί σέ συνθῆκες [illegible] τόν ὕστερο καπιταλισμό. Καμμιά ἀντιπληθωριστική πολιτική δέν [illegible] νά ξεπεράσει αὐτά τά ὅρια [illegible] τῆς οἰκονομικῆς κρίσης.

[illegible] μιά [illegible]. Πώς [illegible] ἡ πληθωριστική [illegible] χρήματος [illegible] τῆς ὑπερπαραγωγῆς, ὅταν [illegible] προκαλεῖται ἀπό [illegible] χαρακτηριστικά τῆς [illegible] ἤ [illegible] πληθωρισμός [illegible] τήν [illegible] συμμετοχή τῶν μισθωτῶν [illegible]. Ἡ [illegible] οἰκονομική ἀνάπτυξη τῶν ἱμπεριαλιστικῶν χωρῶν στά τελευταῖα 25 χρόνια, [illegible].

1. Ὅταν ἡ [illegible] τοῦ [illegible] καταναλωτικά ἀγαθά [illegible] μειώσει τό ρυθμό τῆς [illegible] (19). [illegible] μπορεῖ νά [illegible] τῆς καταναλωτικῆς πίστης, δηλαδή ἡ [illegible] τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν γίνεται [illegible] πραγματικῶν εἰσοδημάτων, [illegible] ἀλλά [illegible] πιστωτικοῦ χρήματος. Ἡ τεχνική αὐτή χρησιμοποιήθηκε πολύ [illegible] στήν ἀρχή τοῦ [illegible] ἀλλά [illegible] ἀπό τό τέλος τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πολέμου [illegible] στίς ΗΠΑ [illegible] ἱμπεριαλιστικές χῶρες — ὅπως [illegible] ἀπό τά παρακάτω στοιχεῖα γιά τήν αὔξηση τοῦ καταναλωτικοῦ χρέους στίς ΗΠΑ(20)

Τα βασικά δεδομένα σε δισεκατομμύρια δολλάρια (20)

		1946	1956	1969
Α	Διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριών	160.0	275,3	629.8
Β.	[illegible]	23.0	88,2	286,8
Γ	Χρέους [illegible]	8.4	38,8	102,5
Δ	Συνολικό [illegible] χρέος νοικοκυριών	31.4	127.0	389.3
Δ	σαν ποσοστό του Α	19,6%	46.1%	61.8%

2. Ἄλλη ἀντίδραση στήν αὔξηση τῶν [illegible] ποσοστό [illegible] ἡ αὔξηση τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐργατῶν στό ἐθνικό [illegible] ἡ προσπάθεια

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] *ἀφίλοι* καὶ *ἀνόητοι* καὶ *ἀγνώμονες* [illegible] *ἀφίλοι* καὶ *ἀνόητοι* καὶ *ἀγνώμονες* [illegible] (*Ἐκγονοῦσι*[illegible]).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ΕΠΗΣΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΩΝ ΗΠΑ

Στο ανώτατο σημείο του κύκλου	Στο κατώτατο σημείο του κύκλου
1952: 94%	1953: 76%
1955: 90%	1958: 74%
1959: 82%	1966: 79%
1968: 91%	1970: 55%(**)

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΟΔΓ

Στο κατώτατο σημείο του κύκλου	Στο ανώτατο σημείο του κύκλου
Αρχή 1952: 87%	Φθινόπωρο 1960: 93%
» 1963: 81%	Αρχή 1965: 88%
» 1967: 77%	» 1970: 80%(**)

Έτσι όμως χαράζεται ένα δίκεφαλο όριο γιά τον καπιταλιστικό κύκλο. Όταν υπάρχει κάποιος υπερβάλλοντα δυναμικότητα σε σημαντική κλίμακα, καί οι πιό μεγάλες εκπτώσεις καπιταλιστικού χρέους από τό τραπεζικό σύστημα ή τό κράτος δέν μπορούν νά σταματήσουν μιά ανιούσα τάση τών ιδιωτικών επενδύσεων σ' αυτούς τούς τομείς.(*). Αποβαίνει ανασφάλειστη ή τοποθετική μείωσης τών ιδιωτικών επενδύσεων καί μαζί της ή ύφεση. Ο σταθεροποιητής μπορεί νά μειώσει τήν έκταση τής ύφεσης ή τή συνεπαρκτικότητα τής ανάπτυξη.

Αν δούμε στήν παραδοσιακή διάγνωσης τής υπερβάλλουσας δυναμικότητας υπάρχουν καί καταστρέβλωμες, λογαριασμούς ενδιαφέρουσες υπερβάλλουσας δυναμικότητας κρύψαν καί μπορούν νά δείξουν ότι εξακολουθεί ή τοπική επίδραση τής τρίτης τεχνολογικής επανάστασης, τότε κυρίως ένα μέρος περισσότερο ή ικανότητα τοῦ καπιταλιστικοῦ κύκλου νά εξομαλύνει τήν πορεία τοῦ βιομηχανικοῦ ολοκληρωτικῆ ικανοποιητικῆ ικανοποιητικότητα. Υπάρχει σήμερα λίγος ίδιος στή βιομηχανία χαλυβα, τήν εξόρυξη υπόλοιπα, τήν χλωροπαρασκευή, τή βιομηχανία ηλεκτρικών οικιακών συσκευών, τή βιομηχανία πετρελαίου καί καθώς τή βιομηχανία ηλεκτρικών συσκευών καθώς καί τήν κατασκευαστική (**).

Απ' όλες τις ενδείξεις βγαίνει ότι περιορίζεται ή σχετική αυτονομία τοῦ καπιταλιστικοῦ κύκλου, ή ικανότητα δημιουργίας τοῦ δρόμου πληθυσμοῦ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

χαλαρώσεις τῶν ἐνδοοικονομικῶν ἐντάσεων, ἄλλα ἡ προσπάθεια νὰ φορτωθῇ σ'αὐτοὺς μεθόριους, τὸ κόστος μιᾶς βελτίωσης στὴν ἀντανακλαστικότητα [illegible] ἀξιόπιστης διαμορφώσεως. Ἐξαιτίας τῆς μόνιμης πλάρισης ἀπὸ ἀγάλλοντες. Τί ἄρα δὲν κατορθώθηκαν με τὴν ὁλοκλήρωση καὶ τὴν ἐξαντορά πρέπει νὰ γίνουν πραγματικότητα ἀ χάρη στὴν ἀναστοχάστηση τοῦ Δημοκρατικοῦ ἐπαλήθευσε στρατοῦ κι ἄκομη κατὰ τὴν κατάργηση τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἐρυθρόμαυρου κινήματος [illegible] ἀνάμεσα στ' ἄλλα, ἐκάστοτε ὑπὸ διαφορετικὰ τῆς ἀπεργίας καὶ στὴ, ἀπεργία. Ὁ ἀγώνας γιὰ τὸ ποσοστὸ ἐπεραίωσε μέσα στὸ ἐπίκεντρο τῆς κοινωνικῆς καὶ κοσμικῆς ἀγωνίας, ὅπως ἦταν ἀνάμεσα στὶς ἀρχὲς τοῦ φέρνει μας καὶ στὴ ἀκόμα τοῦ [illegible] αὐτὸ κατὰ πρέπει ἡ θεωρία τοῦ ὑστερο-καπιταλισμοῦ νὰ περιλάβαινε [illegible] κρίσιμη ἀνάλυση τοῦ ρόλου ποῦ παίζουν τὰ ὑπερεθνικὰ τελεφτεῖα. Ἀρχίσε κι ἡ ὑστεροκαπιταλιστικὴ ἰδεολογία στὴν ἐκκαθάριση λογαριασμῶν ἀνάμεσα στὶς τάξεις.

ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΥΣΤΕΡΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Το κράτος είναι προϊόν της ανισοβαρούς ανάπτυξης της ίδιας κοινωνίας. Δημιουργείται με τη δυνατότητα ορισμένων πραγμάτων [illegible] του ανταγωνισμού και τις δυνατότητές τους με τη μορφή παρουσιάζεται, και σκοπός του είναι να διατηρήσει μια ορισμένη κοινωνική δομή σχέσεις παραγωγής, τάξεις κυριαρχίας). Η κυρίαρχη λειτουργία του κράτους μπορούν να διαπιστωθούν οι κατασταλτικές [illegible] και τεχνικές. Στη σφαίρα της πρακτικής δραστηριότητας [illegible] λειτουργίες του ανταγωνισμού, οι ιδιαίτερα όχι όπως αντιστοιχούν στα σημερινά μη κυρίαρχων τάξεων [illegible] κυριαρχούν πάνω [illegible] ανταγωνιστικών και κατώτερων τάξεων, για παράδειγμα).

Τις λειτουργίες ενός τέτοιου ανταγωνισμού, που ανήκουν στη κρατική σφαίρα, μπορούμε να τις χωρίσουμε σε δύο μεγάλες ομάδες: Διασφάλιση και αναπαραγωγή της καπιταλιστικής παραγωγικής σχέσεως, από βαθμό που τούτο δεν [illegible] με τη μόνιμη λειτουργία της οικονομίας. Γι' αυτό [illegible] κρατικές λειτουργίες δεν είναι και αναβάθμιση λειτουργίας ανταγωνισμού, οι οποίες [illegible] τις τάξεις κρατικοποιημένες υπηρεσίες [illegible]. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής.

Ο πλατωνικός κυρίαρχος [illegible] τη καταστολή λειτουργία του κράτους σε διαφορετικές [illegible] κυριαρχίας στρατό, αστυνομία, δικαιοσύνη, [illegible]). Ο Λουκάτσι ο Γκράμσι τάσσουν προτάσεις τη ανταγωνιστική λειτουργία [illegible] [illegible] με τη [illegible] της [illegible]. Είναι γενικά [illegible] μια τάξη κυριαρχία, που στηρίζεται [illegible] [illegible] πολύ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ΕΠΙΤΕΛΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

[illegible]

[illegible] ΤΕΛΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ(77)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Αρμόστεια ίδιο και χειρότερο;

[illegible]

[illegible]

[illegible] (Ibid., [illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΣΤΕΡΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Καλούμαστε να λύσουμε τό παρακάτω πρόβλημα: Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε, με βάση τους γνωστούς νόμους ανάπτυξης τοῦ ἤθους τοῦ κεφαλαίου τίς πολυπλοκοποιούμενες προσπάθειες γιά τήν ιδιωτική καί κρατική ρύθμιση τῆς οἰκονομίας, κι ἔτσι τό ερώτημα: ποιό χρέος τῆς ρύθμισης, πῶς ἀπαντοῦμε δηλαδή ν' αποδείξουμε ὅτι ἡ ρύθμιση αὐτή ἀδυνατεῖ στήν τελική ἀναλύση νά ξεπεράσει τίς ἐσωτερικές ἀντιφάσεις τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς. Γιά νά θέσουμε τό ἴδιο πρόβλημα λιτότερα: Πώς μπορεί ν' ἀναλυθεί καί ν' ἀνιχνευθεί στήν ἔννοιά της ἡ σχέση ἀνάμεσα στόν ἀναπτυγμένο καπιταλισμό καί τή γενικευμένη ἐμπορευματική παραγωγή.

Ἡ ἀποτυχία τῶν προσπαθειῶν αὐτῶν ἀνάγεται μέχρι τώρα γιά τήν ἑρμηνεία τοῦ ὑστέρου καπιταλισμοῦ τόσο ἀπό μαρξιστές ὅσο κι ἀπό μαρξιστές πρόσωπα κατά βάθος ν' ἀκολουθοῦν ἀπό δεῖγμα τό ἔργο κατά, δηλαδή δέν ἔχει ἀντιληφθεῖ τά νόημα τῆς θεώρησης τοῦ Μάρξ ἀπό «Κεφάλαιο» καί τίς μεταγενέστερες ἐπιφάσεις. Ἀποτελοῦν τήν *ἀνάμεση τοῦ καπιταλιστικοῦ τρόπου παραγωγῆς ρόλο* στόν ἴδιο τόν *καπιταλιστικό τρόπο παραγωγῆς*, κι εἶναι γιά αὐτό μιά ἀντίφαση τοῦ συγκεκριμένου, ποῦ ἐν πρώτῃ ὄψει ἀποκτᾶ τό σημεῖο ἀφετηρίας, πρός ἕνα κανονικό καπιταλιστικό σχηματισμό. Σέ τέτοια ἀντίφαση παρουσιάζεται ἔτσι καί ἡ ρυθμιστική. Δημιουργεῖ ὁ κρατικός τόσο μονοπόλιο ὅσο ἔτσι κρατεῖ τήν ἐπιβίωση τοῦ κράτους. Ἀναπαράγει ἀκόμα καί νοθεύει χρηματιστική ἀμοιβαιοποιεία, ἕνα νέο εἶδος παρασίτων μέ τή δυνατότητα ἀνθρώπων ἀπό καταπιέζοντα σχέδια, χρησιμεύουν σέν ἀρωγές ἤ εἶναι ἁπλῶς ἀνεκμετάλλευτοι ἀπελπισμένοι. Ἀντιπροσωπεύει ἕνα ὁλοκληρωμένο σύστημα ἀπάτης καί παρασιτισμοῦ σέ σχέση μέ ὅλη τήν

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

γραμματικού φυσικού. Κι οι δυό όμως διαδικασίες εφαρμόζονται μεταφράσεις και μεταφορτώσεις σταθεράς από ποσοστόν ή αντιστοίχου το μεταβαλλόμενο κέρδος.

Η ανάλυση στά μέσα δρα του πολλαπλού ποσοστού εκτιμήσεις, δίνεται με δυό αντιστοιχά αποτελέσματα που αλλάζουν ανάλογα με μεταβολή του ποσοστού κέρδους. Τις σχέσεις δηλαδή ανάμεσα στά συνολικά κεφάλαια σε χάλυβα και τά συνολικά δάνεια της κοινωνίας εκτιμήσεις. Αφενός μ. υπολογίζεται ή αναλογία αυτού κεφαλαίου. Αφετέρου μετράται ή αναλογία της ζωντανής εργασίας από αντίστοιχα συνολικό της γραμμικοποιημένης εργασίας. Γράφουν δηλαδή εκτιμήσεις κεφάλαια κεφάλαιο μέσα ή ζωντανή εργασία. Γίνεται ίδιος χρόνος με ανάλυση ή ανάλυση σάν αποτέλεσμα της επιτυγχανόμενης πολλαπλασιάζει, δηλαδή ανάλυση του κεφαλαίου το ποσοστό δίνει ποσοστό κέρδους. δίχως δηλαδή να αλλάζει το ποσοστό κέρδους, μαζί με αυξάνει και μειώνεται.

Μπορεί ή πτώση ενός από ποσοστά του κέρδους ή περιορισμός στους μή μονοπωλιακούς τομείς. Ας εξετάσουμε τη δεύτερη δυνατή στη μονοπωλιακή δημιουργία — μέ τήν αντιστοιχία τής κοινωνικά παραγμένης εκτιμήσεις σε ζωντανή εργασία ή ή λόγους αποκλείσεις ξεκινάει από την υπόθεση ότι το Τμήμα Ι αποτελεί ένα μονοπώλιο ενώ στό Τμήμα ΙΙ υπάρχει πάντοτε ελεύθερος ανταγωνισμός. Υποθέτουμε ακόμα ότι η δοσμένη ή διάρθρωση σε αξίες της παραγωγής με αρχικά ίσα ποσοστά εκτιμήσεις 100% και μ. αποδεκτόν οργανικό πολλαπλασιάζεται με εξής

I 4.000c + 1.500v + 1.500m = 7.000 I
II 2.400c + 1.200v + 1.200m = 4.800 II

Σε συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού ή εξίσωση του ποσοστού κέρδους ανάμεσα στά δυό Τμήματα θά δίνεται, η αλλιώτικα κόστος στις δεξιές τιμές παραγωγής:

Ιος Κύκλος
I 4.000c + 1.500v + 1.705 κέρδος = 7.205 μέσα παραγωγής
II 2.000c + 1.200v + 945 κέρδος = 4.195 καταναλωτικά αγαθά

Δος Κύκλος
I 4.905c + 1.800v + 2.060 κέρδος = 8.675 μέσα παραγωγής
II 2.300c + 1.400v + 1.140 κέρδος = 4.840 καταναλωτικά αγαθά

3ος Κύκλος
I 6.005c + 2.160v + 2.450 κέρδος = 10.615 μέσα παραγωγής

II 2.760κ + 1.600κ + 1.310 κέρδος = 5.670 καταναλωτικά έναβέ κ.ο.κ.

Άν, έστω ότι μετά ξέλιωσε τό ποσοστό κέρδους από 32% στον πρώτο κύκλο, τό 25% στό δεύτερο, 30% στόν τρίτο, κλπ. τό Τμήμα Α αποβλέπε σε σταθερά ποσοστά μονοπωλιακού κέρδους 40%, ή ανακατανομή των εξ δυο θα γίνεται σε ήν καταστάσεις διάφορες:

Ος Κύκλος
I 4.000κ + 1.500κ + 2.200 κέρδος = 7.700 μέσα παραγωγής
II 2.000κ + 1.200κ + 500 κέρδος = 3.700 καταναλωτικά έναβέ

2ος Κύκλος
I 5.710κ + 1.850κ + 2.890 κέρδος = 10.080 μέσα παραγωγής
II 2.330κ + 1.250κ + 220 κέρδος = 3.820 καταναλωτικα έγαθά (19)

3ος Κύκλος
I 7.810κ + 2.070κ + 3.370 κέρδος = 13.050 μέσα παραγωγής
II 2.460κ + 1.300κ + 0 κέρδος = 3.760 καταναλωτικά έναβέ (20)

Στόν 3ο κύκλο κύκλο θά φανερωνόταν δημιουργούνταν ένα μονοπωλιακό ποσοστό κέρδους 40%. Ακόμα κι άν τό μή μονοπωλιακό Τμήμα δέν είχε καμένα κέρδος, δηλαδή σταματούσε ή ίδια παραγωγή, πάλι, τό ποσοστό κέρδους στό μονοπωλιακό Τμήμα θά ήταν 9370 / 9880, δηλαδή κάτω από τό 35%.

Άν, έστω ότι γιά τήν σταθερή ύπαρξη μονοπωλιακού ποσοστού κέρδους πού ύπερχε πολύ από τό μέσον όρο, 40% αντί γιά 31%, υποθέσουμε πώς τό μονοπωλιακό ποσοστό κέρδους είναι πιό κοντά στό μέσον όρο, 35% γιά παράδειγμα, τότε τό δημιουργούμενο κύκλο θά ήταν φανερώνεται, στόν 6ο κύκλο, έστω γιά τόν 3ο (21)

1ος Κύκλος
I 4.000κ + 1.500κ + 1.925 κέρδος = 7.425 μέσα παραγωγής
II 2.000κ + 1.200κ + 775 κέρδος = 3.975 καταναλωτικα έναβέ

2ος Κύκλος
I 5.525κ + 1.960κ + 2.424 κέρδος = 9.349 μέσα παραγωγής
II 2.400κ + 1.415κ + 901 κέρδος = 4.726 καταναλωτικά έναβα

3ος Κύκλος
I 6.449κ + 2.400κ + 3.097 κέρδος = 11.846 μέσα παραγωγής
II 2.400κ + 1.616κ + 929 κέρδος = 5.455 καταναλωτικά έναβα

[illegible], Elisabet

I [illegible] + 3.92% [illegible]

II [illegible]

[illegible], Elisabet

I [illegible] + 2.42% + [illegible]

II [illegible] + 2.0[illegible] + [illegible]

[illegible], Elisabet

I [illegible]

II: [illegible] − 2.06% + [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Ministerstvo [illegible] Ministerstvo [illegible] Ministerstvo [

[illegible]

[illegible]

Τό τελικό δουνάλεμα, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

αμέρα τό ίδιο από μή μονοπωλιακά.

Ο Τζό Μπέιν έπιδείξε ότι στά χρόνια 1936-1940 οι μονάδες, οι κάμφοις σέ κλάδους βιομηχανικής, όπου οί όγκοι πού κυρέ: ἐπιχειρήσε: πρόν κατοικοδόσαν πάνω από 70% τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, ἐξαφανίσαν ἕνα ποσοστό κέρδους πολύ πιό μονάδα ἀπό αὐτό πού σέ ὄγκο μονάδες ἐπιχειρήσεις σε τομεῖς λιγότερο μονοπωλιακοί (12,1% ἀντί γιά 6,0%).

Ο παρακάτω πίνακας, εἶναι διαφωτιστικός γιά τήν πραγματικότητα τῶν δύο μέσων ποσοστῶν κέρδους στίς Η.Π.Α. καί γιά τη μακροπρόθεσμη τάση της νά ἐλαττώνει:

Κλάδος βιομηχανίας	1958	1968
Γενικός μέσος ὅρος του ποσοστοῦ τοῦ κέρδους στη μεταποίηση	10,9%	12,1%
Ποσοστά κέρδους πάνω από τό μέσον ὅρο		
Βιομηχανία ἀεροπλάνων	17,8	14,2%
Χημική βιομηχανία	13,2%	13,3%
Βιομηχανία ἠλεκτρικῶν μηχανῶν	12,6%	12,2%
Βιομηχανία κόκκινου μέταλλου	12,5%	15,1%
Βιομηχανία πετρελαίου	12,4%	12,3%
Βιομηχανία ἐπιστημονικῶν ὀργάνων	12,8%	16,6%
Ποσοστά κέρδους κάτω από τό μέσον ὅρο		
Βιομηχανία καπνοῦ	9,3%	11,7%
Χάρτης καί ἐκδόσεις	8,9%	9,7%
Βιομηχανία τροφίμων	8,6%	10,6%
Ὑφάσματα καί ρουχισμός	4,8%	6,8% (!)

Μέ λίγες ἐξαιρέσεις — τή βιομηχανία ἀεροπλάνων τό 1958 πού ἐπηρεάστηκε από τήν αἰχμή στούς ἐξοπλισμούς καί τή διαστημοπλοΐα, τή βιομηχανία ἐπιστημονικῶν ὀργάνων πού τό 1968 αὐξηθήκε ἀπό τεχνολογικές ἀλλαγές — προκαλεῖ ἐντύπωση ἡ προσέγγιση τῶν μέσων ποσοστῶν τοῦ κέρδους στίς δύο κατηγορίες, πού κυριότερη ἀνάμεσά τους εἶναι αὐτή τῶν μονοπωλιακῶν βιομηχανικῶν κλάδων καί αὐτό ἄλλου κατ' ἐκείνη τῶν μή μονοπωλιακῶν.

Δείξαμε πρίν ὅτι ἡ τάση γιά τήν ἐπίτευξη τῆς κλιμακωτῆς δραστηριότητας πρέπει τελικά νά περιορίσει τά ἐπιμέρους τῶν μονοπωλίων. Η ἀμοίωση δύο μέσων ποσοστῶν τοῦ κέρδους, ἐκμετάλλευσης κατά βάθος σημαίνει ἁπλῶς ὅτι αὐτό μονοπωλιακό κόστος κίνησης ἀναβάλλοντας, ἄρχισε, νά ἐπιτείνει, ἡ ἀποδοτικότητα ἀναπόφευκτης ἑνός γενικοῦ κοινωνικοῦ ποσοστοῦ τοῦ κέρδους. Ἐνώ στήν ἐποχή τοῦ ἐλεύθερου ἀνταγωνισμοῦ ἡ διαμόρφω-

Sidetaga

[illegible]

[illegible] 1973, [illegible]

Τέλος [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A 2000$_A$ + 1000$_A$ + 1000$_B$ = 4000
B 8000$_B$ + 3000$_A$ + 3000$_B$ = 14000

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

"Ὅσας οὖν ἐνοχὴ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

17

Η ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Ο δεύτερος καπιταλισμός είναι ή εποχή έκτακτη στην ιστορική εξέλιξη του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, όπου ή αντίφαση ανάμεσα στην ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων και τις προϊστάμενες παραγωγικές σχέσεις στον καπιταλισμό προκαλείται με τον ακραίο τρόπο. Η αντίφαση κυρίως οδηγεί σε μια πανικόβλητη κρίση των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής.

Πρωτοφανώς πρέπει να περιγράψουμε πιο καλά την ουσία των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής. Οι τόσο βασικές παραγωγικές σχέσεις είναι όλες οι βασικές σχέσεις των ανθρώπων έναντι της πάνω στην παραγωγή, αλλά την ίδιαν τους ζωή οι ανθρώπινες. Γι' αυτό και δεν είναι σωστό να περιορίσουμε αυτές τις σχέσεις σε μια μονάχα όψη των σχέσεων κεφαλαίου, π.χ. στην υπαγωγή της ζωντανής εργασίας στη νεκρή, ή στις σχέσεις των παραγωγών με τα μέσα παραγωγής τους. Το ιδιαίτερο στις καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής αποτελείται από τον πανικόβλητο εμπορευματικό παραγωγό. Κάθε είδος κοινωνικοποίησης, η διαφορά από την εποχή της δουλοπαροικίας, μοιάζει ότι χωρισμός του παραγωγού από τα μέσα παραγωγής, η εξαφανισμένη διαφορά πριν από φεουδαρχία, μορφή βιοπορίας του πλειονάζοντος προϊόντος, η χωριστή μορφή κοινωνικοποίησης ή κοινωνικής εργασίας, κοινή πανδέματα δυνάμεις τους οι παραγωγικές ικανότητες κλπ. Προϋπόθεση είναι νόμιμοι εμπορεύματα και ή εργατική δύναμη και τα δύο εργάτες. Οι καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής δεν μπορούν ικανοποιούν ανάχτοιν ή πλάι σε μιαν ύπαρξη των παραγωγών ή τους πρωτόγονους τους της συνοχής. Τέτοιες είναι ή σχέση στην κάθε τάξη κοινωνία. Αντιθέτως ή κάλυψη του εμπορεύματος εργατική δύναμη

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Ausserhalb von [illegible]).

[illegible]

[illegible] δίωνος [illegible] ἑξωτικῆς τῆς [illegible] ἰδιωτικῶν συμφερόντων)(*)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ξεχωριστές δυνάμεις [illegible] κατέλαβε αὐτὴν [illegible]

[illegible] Ἄλλων κοινὸν κυρεγυῆς[53]

[illegible]

Η τεχνολογία η εξέλιξη κάνει στις παραγωγικές δυνάμεις. Προϋποθέσεις, νέες η δική τους εξέλιξη νέες δρόμοι οι εκμεταλλευόμενοι παρουσιάζουν στα χέρια τους τα μέσα παραγωγής, τα εργαλεία, τα προγράμματα εφαρμογή με βάση χρειαζόμαστε, τους θα καθορίσουν δημιουργικοί οι εργαζόμενοι, νέες μεταβολές δραστικές ο χρόνος γνώσεις στην πολιτισμική γνώση στη δικαιή αυτοδιαχείριση στη δίνουμε κάνει την κοινωνία. Νέα καταρρίπτουν η εμπορευματική παραγωγικότητα ο χρόνος κέρδη σχέσεις. Τα ξεπερνάμε. Οι παραγωγικές σχέσεις τα λόγια τελικά οι θα αποτελέσει τους λόγο ο σκόπο της ενεργούσας μαζικά, επαναστατικής μάχης του μισθωτού προλεταριάτου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[illegible]

2. Karl Kautsky, [illegible]

3. Karl Kautsky, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 5.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

22. [illegible]

23. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

βλ. κυρίως στόν Karl Bauer, «Die Wurzeln als Grundprinzip und die Sozialmorale», Βιβλιογρ. 924 κ.ε. 97-82, 129-132. Αυτό τήν ἀπόψη καί ἀπομακρυσμένο κοινωνικοπολιτικό κ.λπ. μοντέλο ἀρχαιοφανοῦς ἀνωμαλίας ἀπό πλευρᾶς κοινῆς ἀπόψεως τοῦ «ἔθνους φύσεως» παραπέμπει ἀφοῦ τόν Πουρίτσο καί Βασκονία τόν χάρτη τῆς ἀνωμαλίας κοινωνικῆς ὑπαρξεώς.

Εἰ. Ἀλέξ. Ἰω. ὁ ἀβάλεγκτος κριτής τῆς θέσης τοῦ Γεωμπρεβίλ κ.ἄ. τῆς ἀντιφάσεως κοίμησεως κ.λ.π. κοινωνικοῦ πλουραλισμοῦ καί τό πλῆθος ἐξαρτήσεωμ (βλ. «Ἡ κοινωνία τῶν ἐθνοτήτων», Ἀθῆναι, σπουδή ἀρκετά τό θεωρία τῆς ἀξίας κ.λ.π. ἐπιρεάζει, ὁ Μάρξ ὁ Γεωμπρεβίλ δίν μπορεῖ ν' ἀποκαταστήσει τήν ἑνότητα τῆς ἑνότητας κλπ.

(13) Ἀλλά ἀκόμα ἀρκετά ἀποκαλυπτικό τό κείμενο ἀναφορά ἐμπορευματικοῦ τύπου ἀν σπό ἀρχαῖα τῆς κ.λ.π. κρίσεις καί χρεωκοπίες μ' ἀποκαλυπτικά μέ τή χρήση ὑπαγῆ πού θά πεῖ: τί ἀκόμη ἐπιφανειακός μόνον ἡ ἀρνήσεις κ.λ. ἀνάφερεται τήν ἀπόφαση, ἀφοῦ ὁ ἴδιος πολλάκις συνεχιστικά μ. ρεπαστάτης κρίσεις κ.λ. ἐπιχειρεῖ ἀποκαλύψεις, ἀπό ἀποψῆς. Ἀλλά ἐκεῖ κοινωνία κρίσεις ἀ. ἀποκαλύψεις. Πρίν τήν ἐκκίνηση τοῦ κομβίου ἀρκεῖ μας θυμᾶ ἡ ἄλλη νά τή μελετή ἐξωτερικά πλάκωμης «ἔμπνευσε» ἀπό ἐνν. Ἀξιό ἀπό τήν ΠΠΑ, «Ἐν Μονάχῳ», 18.3.1923).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ 1ου ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1. «Γερμανικά», κεφ. 1Γ, 8Δ, 9Δ.

2. «Κεφάλαιο», τόμ. 5, κεφ. 6Δ1

3. Ο Μάρξ ἔγραφε: «Ἐπί 18ου ἡ ἀνάγκη νά ἀποτινάσσει τό κρύο ἡ ἀρνητικό τῶν ἀνθρώπων πρέπει νά μπεῖ τῆς ἀνάγκη τῆς ἀνάγκης τῆς ἄλλης, νά μπεῖ τέλος καί διατηρήσουν ἀνωλίθινα ἡ ἀνάγκη τό μέρος ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνάγκης ἀνάγκη. Ἐπίσης ἄλλο τρίγωνο: 1. πάμε νά ἀνάγκη πορεύονται πλέον ἀνάγκη ἀνάγκη νά μπεῖ τήν ἀν κοινά μέσα ἀπό κοινωνία. καί 2. πάμε ἡ παρακινεῖ τῆς ἀν ἄλλα ἀνάγκη κοινωνία. Ἀν εἶναι κρίση φανερωμένη πού κατοικεῖ τήν ἐμμονή στίς κλίμακες τοῦ «ἐθνικοῦ», κλπ. Ἀλ. βλ. ἐπίσης «Κεφάλαιο», τόμ. 1, κλ. 502)

4. «Γερμανικά», σελ. 36-38, 7-72, «Die Kritik der politischen Ökonomie». Ἀθήνα, τόμ. 1Π, σελ. 196-103

5. Κατά τό Μάρξ «Ἡ ἐμπόρευμα δί μετάφραση μέ ἀφαιρεσία. Ὅπου ἡ φετιχίστικη καί τό χρέος Γεωμπρεβίλ τόν ἀπό ἀντιθέτως («Grundrisse», σελ. 43)

6. Hilferding, «Das Finanzkapital», σελ. 29-30.

7. Αἰνιγματικόν: ἡ θεωρία τοῦ χρήματος τοῦ Κέυνσ γιατί μιά μόνο λέξη «ἐξαιρεῖται» «Hefte zum Imperialismus» σελ. σελ. 7434

8. Karl Kautsky «Geld, Papier und Wasser», εἰς «Die Neue Zeit», Jahr 20. τόμ. 2 ἀριθ. 24, σελ. 837 ἑπόμ. Μ. ἀλλοιώς, γιά μιά ἀναφορά ἀρκετά τό θέμα τοῦ Κέυνσ τό τό χρήμα, Βλ. Henri de Boudhoff, cl. «Die de monnaie», Παρίσι, 1971 σελ. 82 κ.ἑξ., μόνο τό καί κλίνη, ἀφοῦ δίνει ἄλλο τό Κέυνσ. Δίν ἀναφέρει τό θεωρό ἀποφεύγει στή θεωρία τοῦ Μάρξ γιά τό χρήμα.

10. «Grundrisse», σελ. 58.

11. Ἀπό τό ἄλλο ἀφορμή τόν γιά τό χρήμα ὁ Μάρξ ἔλεγε τό ἀξιοσημείωτο συμπέρασμα πάμε τό ἀμπεριέρκεια μόνο ἀφόσον ἔχουν μιά ἱδιοκτησία τόν μπορεῖτε τό χρήμα στόν

[illegible]", [illegible], rep. 13, ark. 198

[illegible]

[illegible] 1993, ark. 234-237

[illegible] in F [illegible]" ark. 86-87

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

04. [illegible] art. 140

[illegible]

— 9 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

6. Το φθινόπωρο 1971 [illegible] ΟΑΣ [illegible] ΗΠΑ και τη Βόρεια Κορέα [illegible] ΟΑΣ [illegible] 137-72.

62. [illegible]

63. [illegible]

64. [illegible]

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ 15ου ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Οι [illegible] Leo Kofler [illegible] 1967. Η [illegible] της [illegible] Ρωσίας [illegible] Ρωσίας [illegible]

3. Σε [illegible] Φρανκφούρτης [illegible]

4. Θεοδωρίζας, "Ρωσικοί [illegible]" Παρίσι 1966 σελ. 229-239.

5. [illegible] Θεοδωρίζας [illegible] σελ. 230-232) [illegible] Βόρεια Αντάρτικα [illegible]

6. [illegible] Wolfgang Müller

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Bellamy, 1968, pp. [illegible]

[illegible]

[illegible] Bellamy, 1968, pp. 274)

[illegible]

III. To Love the Culture [illegible] "The Concept of Counterculture" [illegible] Apollos, 1969, [illegible]

[illegible]

(4) Bellamy, op. cit., pp. 216
(5) Bellamy, op. cit., pp. 217
(6) Bellamy, op. cit., pp. 216

[illegible]

[illegible] (pp. 365-366)

(7) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Frederic M. Scherer "The Weapons Acquisition Process: Economic Incentives" [illegible], 1964, σελ. ΙΧ, Χ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] "The [illegible]" [illegible], 1967.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ 6ου ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]

[illegible]

[illegible] John Stevens [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ("Lenin – Lieferant "[illegible]", [illegible] 1921 σελ. [illegible]).

51. Λένιν, «Άπαντα», τόμ. 28, σελ. 118 (γαλλικής ἔκδοσης).

52. Ὁ Werner Petrowsky [illegible] στή μελέτη του "Zur Entwicklung der Theorie des staatsmonopolistischen Kapitalismus" εἰς "Probleme des Klassenkampfes" [illegible] σελ. [illegible].

53. Βίκτωρ Τσεπράκωφ, «[illegible]», Μόσχα [illegible] "[illegible]", Μόσχα 1969 σελ. 12 ἑπ.

54. Τσεπράκωφ, ὅπ. π.

55. » » »

56. » » »

57. » » »

58. » » »

59. » » »

60. » » »

61. » » »

62. [illegible] Τσεπράκωφ [illegible]

63. Rudi Gündel, Horst Heininger, Peter Hess und Kurt Zieschang, "Zur Theorie des staatsmonopolistischen Kapitalismus", Βερολίνο, 1967, σελ. 17 ἑπ.

64. Στό ἴδιο, σελ. 40.

65. Στό ἴδιο, σελ. 58.

66. Στό ἴδιο, σελ. 237.

67. Στό ἴδιο, σελ. 326.

68. Alfred Lemmnitz, "Die westdeutsche Bundesrepublik – ein Staat der Monopole" εἰς "Einheit", τεῦχος 10, 1964, σελ. 84.

69. Στό ἴδιο, σελ. 85.

70. Paul Boccara κλπ. "Le capitalisme monopoliste d'Etat", Παρίσι, 1970, δίτομο.

71. Στό ἴδιο, τόμ. 1, σελ. [illegible] καί τόμ. 2, σελ. [illegible]

72. Στό ἴδιο, τόμ. 1, σελ. 137-150, 177-183. Ὁ Roger Garaudy ὑποστηρίζει μιάν ὅμοια θέση ("Le Grand Tournant du Socialisme", Παρίσι, 1969).

73. Ὁ [illegible] (τόμ. 1, σελ. [illegible], τόμ. 2, σελ. [illegible]) [illegible]

74. Ὁ Τσεπράκωφ [illegible] (τόμ. 1, σελ. 183). [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ 17ου ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 92-93

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

μέχρήθου στὴν ἀρχαιοφύλα[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

αἰσθήσεως. [illegible] τῆς [illegible] παιδείας τῆς [illegible] Arbeit [illegible] σελ. 50 [illegible] 1950).

50. [illegible]

51. [illegible]

52. Μιὰ π.χ. [illegible]

53. Ὁ [illegible] Ὅμως πῶς [illegible] δηλαδὴ μὲ τὴν [illegible] καπιταλισμό;

ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ OFFSET ΦΑΡΟΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΗΛ 134 ΤΗΛ. 544-761

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΝΤΟΜΗ ΜΟΡΙΣ
ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΝΤΟΜΗ ΜΟΡΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ

ΓΚΟΥΕΒΑΡΑ ΤΙΒ. - ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗΣ Κ.
ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

ΗΑΙΟΥ - ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗΣ - ΠΑΝΟΥΣΗΣ - ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΑ
ΥΠΕΡΜΟΝΟΦΩΝΙΑ

ΚΑΛΕΦΚΙ ΜΕΗΑΙ
ΦΥΣΙΚΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ

ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΡΓΑΤΕΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΕΓΕΡΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗΣ Κ.
ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗΣ Κ.
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ,
ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ ΜΑΣ

ΜΑΡΞ Κ. - ΕΓΚΕΛΣ Φ.
Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ
τόμος Α'

ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗΣ Κ.
ΕΣΣΑ, ὁ δρόμος πρὸς κομμουνισμό